

Čipkárské ZVESTI

OBČASNÍK OBCE BRUSNO

2. ČÍSLO / DECEMBER 2007

*Keď zazvonia zvony
a oznámia príchod čarokrásnych Vianoc,
zahodte všetky starosti
a tých pár krásnych chvíľ
prežívajte v šťastí a radosť.*

*Viera Krakovská
starostka obce,
poslanci OÚ a zamestnanci OÚ*

Prichádza zima...

Jeseň sa končila a spolu s padajúcimi listami sme sa určite všetci tešili na zimu. Nie je tomu tak dávno, čo som inak vnímala, vlastne trochu neznášala jesenné ročné obdobie. Až teraz po rokoch si uvedomujem, aká je jeseň krásna. Miss ročných období. A tá farebnosť! Stromy pomaly strácajú svoje listy a vyzerajú, akoby priam umierali. Ale to sa naši poskytovatelia kyslíka len chystajú na zimný spánok. Veď ako by to vyzeralo – stromy so zamrznutými listami... Nuž aj to sa stáva, ale len v dôsledku klimatických zmien, ktoré spôsobuje sám človek, domnievajúci sa, že vo svoj prospech. Avšak všetci si viete veľmi dobre domyslieť, čo tým chcem povedať, a tak to ani nebudem zbytočne rozpisovať.

Či chcem, či nechcem, v jeseni sa cítim zvláštne, keď idem po uzulinkej cestičke dolu svahom, ktorú viac tuším, ako vidím. Cítim sa zraniteľná. A bezmocná. Stratená? A možno slobodná. Lístie sa vznáša v ovzduší. Potom veľké, ťažké listy bez života klesajú nadol. Maličké plachtia vzduchom, vietor ich vrhá k zemi, aby ich vzápätí zdvihol k nebu. Hrá sa s nimi, prepletá ich pomedzi nehybné kmene i jemne sa chvejúce konáre. Hrá hru na naháňačku. Sleduje vtáky, zvieratá i ľudí. Obkolesí ich a opäť pozenie listy ďalej, príde a zmizne. Pohľadí vodnú hladinu a zdvihne drobné vlnky, ktoré poháňa ďalej, až kým sa nestretia.

Či chcem, či nechcem, s jeseňou prichádza aj akýsi čas zamyslenia sa. Nad čím? Nad samým sebou, nad životom ako takým a vôbec, nad všetkým čo nejakým spôsobom súvisí so životom. A myslím si, že je to takmer všetko, pretože s ním, či chceme, či nie, súvisí naozaj všetko na tomto svete. Zamýšľam sa teda nad všeličím, ale nemyslím si, že vás to nejak extrémne zaujíma, tak si len skúste sami, každý v duchu prejsť doterajší život a položiť si otázku. Naozaj som niekomu pomohol? Naozaj som v uplynulých dňoch, mesiacoch, rokoch, urobil pre svoju rodinu, blízkych a aj pre mňa všetko? Alebo som pár vecí poodkladal na novoročné predsavzatie? A skúste si odpovedať – v duchu, úprimne – sami seba.

Blížia sa Vianoce, čas otvárania ľudských srdiec. Čas radosti, veselosti, lásky, pokoja a mieru. Čas, keď sa môžeme na chvíľu pristaviť, zaspomínať si. Zamyslieť sa nad čarom a atmosférou vianočných sviatkov doma aj v Európe. Európske štáty sú nám veľmi blízke a mnohí naši občania v nich pracujú aj žijú.

Vianočné sviatky trávim doma v rodinnom kruhu. Je to dôkaz toho, že napriek určitým zmenám životného štýlu tradícia stretávania sa rodinných príslušníkov v čase Vianoc stále pretrváva. Mladí i starší Belgičania vyrážajú 25. decembra hneď po rodinných oslavách korčuľovať na zamrznuté kanály. Počas Štedrého dňa klope na dvere dánskych domácností vianočný posol, ktorý prináša špeciálne dary. Jedným je obrovská kytica slamienok, druhým otiepka sena, tretím škatuľa zabalená do minimálne desiatich papierov. V nej je, samozrejme, prekvapenie. Zdá sa, že Francúzi sú neuveriteľne spoločenský, aspoň to naznačuje štedrovečerný zvyk, keď sa vraj po rozdaní darčiekov všetci dospelí hrnú na večeru do reštaurácií. Večera máva až dvanásť chodov. V Írsku sa dávajú na Štedrý večer do okien sviečky, aby videla na cestu svätá rodina a chudobní pútnici. Po večeri sa na stôl kladie bochník chleba a mlieko pre Jozefa, Máriu a Ježiška. Dvere domu sa nechajú v tom čase pootvorené – na znak pohostinnosti. V Luxembursku majú zaujímavý pokrm. Na Štedrý večer sa tu jedáva čierny pudíng s roztláčеныmi

zemiakmi a jablčnā omāčka. V priebehu adventu sa trúbi na ručne vyrobené rohy, čo oznamuje príchod Ježiška. Na Štedrý deň nadelujú Španielom traja kráľi. Naproti im idú všetkými ulicami deti s rozsvietenými lampiónmi. Tu „otvára“ Vianoce kráľovná alebo niekto z kráľovskej rodiny, a to tým, že zapáli sviečky na veľkej jedli stojacej na Trafalgar Square.

VIANOCE to je magické slovo, naplnia naše duše pokojom, láskou a pohodou. A po nich sa hlási v kalendári ďalší rok 2008.

Želám všetkým občanom obce Brusno - malým, mladým i tým skôr narodeným, aby prežili najkrajšie sviatky roka v rodinnej pohode, príjemnej atmosfére a v zdraví. Nezabudnite na svojich blízkych, priateľov a známych, aby v tomto čase nebol nikto sám, aby všade vládla láska, priateľstvo, porozumenie i zmysel pre humor.

A rok 2008 nech je pre nás všetkých predovšetkým rokom dobrého zdravia a obyčajného ľudského šťastia. Prajem všetkým, aby ste vykročili šťastnou nohou a s obyčajným optimizmom. Iste nás postretnú i nepríjemné chvíle a okamihy, lebo aj tie patria k životu – nezabudnime však na ľudskosť, toleranciu, vzájomnú pomoc a porozumenie.

Viera Krakovská, starostka obce

Usmernenie a povinnosti občana

Občan je povinný pri vzniku alebo zániku daňovej povinnosti nahlásiť novú skutočnosť do 30 dní na obecny úrad v Brusne.

Upozorňujeme občanov nech dodržiavajú termíny splátok poplatkov nakoľko pri ich nesplnení sa vyrubuje sankčný úrok a podáva sa návrh na exekučné konanie.

Termíny poplatkov:

- poplatok za psa uhradiť do 31. 1. 2008
- daň z nehnuteľností do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného výmeru (platobný výmer sa stáva právoplatný po 15 dňoch od jeho prevzatia).

Viera Krakovská, starostka obce

História našej obce

Vážení občania,

na našom obecnom úrade existujú obecné kroniky, do ktorých má možnosť nahliadnúť každý občan. No nie každý má dostatok času, aby prišiel na obecný úrad a listoval v kronike. Preto sme sa rozhodli zverejňovať údaje o našej obci aj v tomto obecnom časopise. Budeme postupne uverejňovať historické obdobia. V minulom čísle sme začínali históriou brusnianskych kúpeľov. Od tohto čísla budeme uverejňovať históriu obcí Brusno a Svätý Ondrej nad Hronom, ktoré boli v tom období samostatnými obcami až do roku 1960.

Históriu budeme zverejňovať autenticky, nebudeme do toho vstupovať, a preto niektoré pojmy a fakty budú dnes pre vás aj úsmevné.

Obvodný notár – Adam Lacek, oznámil v roku 1932 obidvom obciam obsah vládneho nariadenia zo dňa 17. novembra 1932, čís.169. Sb. z. a n., na základe ktorého musí každá obec do 1. júla 1933 založiť obecnú pamätnú knihu. Obecné zastupiteľstvá obidvoch obcí jednoznačne pristúpili k plneniu úloh – založiť obecnú pamätnú knihu a zvoliť kronikára k vedeniu pamätnej knihy.

Starostom obce Brusno bol Ján Húska. Členom obecnej rady bol Ján Hámorník. Obecné zastupiteľstvo obce Brusno zvolilo na základe vykonanej voľby jednohlasne pána Jána Bapčana, správcu a učiteľa ľudovej školy za obecného kronikára. Do obecnej letopiseckej komisie boli zvolení Štefan Čelár a Vincent Ďuriančík.

Starostom obce Svätý Ondrej nad Hronom bol Ondrej Vaník. Členom obecnej rady bol Ján Mócik. Rada obce Svätý Ondrej nad Hronom odovzdala Dekrét pre pána Štefana Samuelčika, správcu a učiteľa vo Sv. Ondreji nad Hronom. Na základe paragrafu zákona o obecných pamätných knihách obecné zastupiteľstvo rozhodnutím zo dňa 16. júna 1933, číslo 1205 menovalo ho obecným kronikárom. O tomto vyznamenaní s úctou bola ctená osoba upovedomená. Tak sa to píše v kronike. Rada obce Sv. Ondrej nad Hronom menovala pána Vincenta Pejku a pána Jána Mócika za členov obecnej letopiseckej komisie.

V tomto čísle časopisu uverejníme obdobie od vzniku kroník až po rok 1934, keď sa už od tohto obdobia začína písať každý rok samostatne.

Pamätná kniha obce

Brusno

Osobné údaje obecného kronikára.

Obecný kronikár: uznesením obecného zastupiteľstva zo dňa 9. júla 1933 bol som ja, Ján Bapčan, správcu a učiteľ štátnej ľudovej školy v Brusne ustanovený prvým kronikárom tunajšej obce. Tejto funkcie ujal som vyšším citovaným dňom. Nie som tunajším rodákom, ale bývam tu už 15 rokov. Narodil som sa v obci Osrbľie, okres Brezno nad Hronom dňa 23. októbra 1895. Ľudovú školu som vychodil v Osrbľí, štyri triedy gymnázia v Trstenej (1-2), v Banskej Štiavnici (3-4) a učiteľský ústav v Leviciach. Bol som rím. katolíkom. Po skončení – absolvovaní ústavu bol som menovaný na miestnu školu. Spravovanie školy prevzal som od učiteľa Dezidera Baričku po prevrate, ktorý bol Maďarom a ako taký musel sa vedenia školy na Slovensku zriecť. Od tejto doby bolo spravovanie školy úlohou mojou.

Opis obce.

Vznik našej obce je zahalený do rúška neznámej minulosti. Vykopávky nasvedčujú tomu, že Brusenský kraj bol obývaný už v dobe predhistorickej. V Ľubietovej našli pamiatky z bronzovej doby, Slovenskej Lupči z neolitického, v Podbrezovej, Brezne z doby bronzovej, čo svedčí o tom, že tento kraj bol obývaný v najstarších dobách. Predmety z týchto vykopávok sú najviac uložené v Národnom múzeu v Budapešti, čiastočne ale predmety zo Slovenskej Lupči a Podbrezovej v mestskom múzeu v Banskej Bystrici. V bezprostrednej blízkosti Brusna v Nemeckej sú tiež stopy predhistorických predmetov a predhistorického osídlenia, dosiaľ ale nebolo to systematicky preskúmané. Všetko to svedčí o tom, že kraj Brusenský bol osídlený a že toto osídlenie bolo behom pravekého života ľudstva v strednom Pohroní. Z hladistnej doby našli sa predmety v Moštenici a inde. Historicky isté dôkazy Brusnianskeho kraja máme len od 13. storočia. Osídlenie brusnianskeho kraja v historickej dobe bolo v súvislosti s baníckou kolonizáciou stredného Slovenska. Už pred tou kolonizáciou isteže jestvovali osady, málo čo ale vieme o nich. Kolonizačný prúd začína v dobe Arpádovcov a súvisí so založením širšej práce baníckej v našom okolí. Historicky isté dáta z tejto doby nemáme, len po tatárskom páde šíri sa svetlo historické na tento kraj. Baníctvo bolo rozšírené najviac v 14. a 15. storočí. Toto právo banícke bolo spojené s mestským právom v Ľubietovej, čiastočne s právom zemepanským hradu Slovenskej Lupče. Veľké boje stáli medzi osadami a zemepánmi, tak priostýrý bol boj počas Dociovcov, ktorí ovládali

nielen Slovenskú Lupču, ale aj iné hrady v baníckom prostredí stredného Slovenska. S menom Brusna stretávame sa v knihe: „Terra incognita“, v knihe dra Štefana Keleny: „Borosznó gyogyföld“ vydané v Budapešti a v knihe Emila Jurkovičky: „Zolyomlípce várának és uradalmának története“, vydané v „Dunántul Egyetem zymodája Pécsset 1929.“ Naša obec patrila Ľupčianskemu panstvu, o ktorom a o ktorej je najstaršia zmienka z roku 1250, v ktorom letopočte už meno našej obce bolo uvedené v zozname darovacej listiny. Presný letopočet vzniku nemožno zistiť.

V roku 1424 je spomínaná i „Villa utraque Zenhandras“ – ako Hronom rozdelené obce Brusno a Sv. Ondrej. Obec dľa povesti, historicky presné dáta nemožno zaopatriť, bola založená nemeckými baníkmi asi v roku 1100, pravdepodobne onedlho po otvorení bane v obci Ľubietovej, pretože boli si v blízkosti. K dolovaniu dala podnet údajne Panna Mária, ktorá sa na tomto mieste zjavila a v skale otláčenú jej stupaj dlho ukazovali a obdivovali. Dolovalo sa železo a med. V baniach dolovali ešte i v r. 1921, ktoré boli majetkom Ľubietovských urbarialistov, neskôršie zanikli. Bane boli v časti zvanej „Hutty“ od obce na 6 km vzdialené. Tam si baníci postavili i domky. Pozejšie sa odtiaľ odsťahovali, lebo údajne okolo hút strašievala ich žena „Stangocná“, ktorá sa tam prepadla a usadila sa na mieste terajšom, výhodnejšom a pristrannejšom. Prví obyvatelia boli údajne Nemci, načo poukazujú nemecké mená niektorých občanov, časom sa poslovenčili a prispôbili k domácim pomerom. Občania meno Brusna odvodzujú od potoka Brusnec – Brusníka, meno potoka od okolností, že na ňom baníci brúsili si svoje nástroje a zároveň na okolí jeho prameňa rastú brusnice. Pamiatky po praobyvateľoch niet. Jestvujú prastaré domy, či tie boli nimi postavené je otázne. Podľa pamäti občanov rím. kat. kostol sv. ondrejský vystavili brusenský baníci. Útvar obce Sv. Ondrej svedčí, že obec Sv. Ondrej je rozhodne staršej minulosti, staršieho pôvodu než Brusno.

Zemepisná poloha obce

Obec leží medzi zemepisnou šírkou 48-49° a zemepisnou dĺžkou 37-38°, v nadmorskej výške 392 m. Rozprestiera sa na ľavom brehu rieky Hrona, na upätí Nízkych Tatier a Slovenského rudohoria. Leží, obkružená súč vrchmi, pozdĺž toku Hrona a do neho vtekajúceho potoka Brusníka, teraz sa zve Brusnec. Má priaznivú zemepisnú polohu, lebo je otvorená len na jednej, a to západnej strane, kdežto z ostatných

troch strán obkľučujú ju vrchy. Následkom toho chránená je proti vetrom, najmä severným a južným So susednou obcou Sv. Ondrejom spojuje ju most, ktorý bol predtým drevený teraz je železobetónový. Zemepisná poloha obce menená nebola. Katastrálny rozsah obce činí kat. jutár, ktorý sa nezmenil, nezmenšil, nezväčšil.

Obec stavaná je pozdĺž rieky a potoka, je ulicovitá uhlovitej podoby, má a mala podobu pravého uhla. Obrátená je z čiastky na sever, z čiastky na juh. Zastavene plochy sú jednotné. Stavaná je v jednotnej hromade, časti okrem. kúpeľa nemá.

Obec sa vyvíja a rozširuje jedným určitým smerom. Vyvíjala sa smerom severozápadným, severovýchodným a čiastočne i západujužným. Tento smer vývoja je i za našich dôb.

Horopisné pomery obce.

Nadmorská výška obce je 392 m. nad morom. Leží v doline, ktorou oddelené sú vrchy porastlé sosnovým a smrekovým stromovým. Obec je chránená zo všetkých strán mimo tej, ktorou pripojuje sa k doline pohronskej (severozápad). Jedno rameno uhlovitej obce – úzka dolinka tiahne sa vedľa potoka Brusníka, opatrená od juhu strmým nie príliš vysokým vrchom, od severu ale svahovitým vrškom zvaným Dubinkou. Dubinka táto zúži sa, kde prestane byť dedinou a od kúpeľného sadu hadí sa ešte na 7 km a zve sa Brzáčkou. Najnižšia je hladina Hrona, najvyšší bod obce je hrebeň Brzáčky. Svahy skláňajú sa smerom severným a západným. Doliny sú väčšinou hlboké, dlhé a ťahajú sa medzi strmými horskými pásmami. Grúne dvíhajú sa viac sedlovito ako rovnomerne. Od Hrona smerom východným leží Mukyňová, horský uzol s najvyšším bodom 560 m abs. v. Vtví sa na Kašovú, Dolinu, Cigánsku dolinu, Nadomlyn. Tu pod horou stál vofakedy mlyn. Čierna dolina 839 m abs. výškou zahrňuje v sebe Pred-Čiernu dolinu – je to lúčina – Jelenčinú. Pamätný les z príležitosti 10. ročného trvania republiky je sadený v roku 1928/1918 CRS 1928 v úbočí Činčiaru pred Čiernou dolinou. Od Jelenčiny juhovýchodným smerom tiahne sa Pavlová, kde sa nachodí nie veľmi významná, ale každému občanovi známa Jozefova skala. Na pravom brehu potoka je Drastiná a Čierťaž 800 m, nachodí sa tu bralo zvané „Stará Mara“. Ľud povráva pri západe slnka, keď pracuje na poli, na vrchoch: „Stará Mara si už čižmy obúva, ponáhľajme sa s robotou.“ Inokedy vravia: „Päta brala je v tóni a čepčí sa.“ Keď je vrchol v tóni, až sa len vtedy berú z roboty, tak už prineskoro prídu do dediny. Za Čierťažou sa tiahne rozsiahly vrch Jeleňaca, na ktorej sú temer len lúčiny, Štefánikova hora s výškou 800 m a Čertova dolina. Strmo sa vypína Vršok 700 m. Na východ je Peklo, Brzáčka s temenom 1005 m vysokým. Od Brzáčky severovýchodne sú Pálenice 900 m, odtiaľ na sever Úplaz 1000 m vysoký. Od Páleníc na západ leží Dielec, toho istého mena dolina, potok a vrch s vrcholcom 900 m vysokým. Okolo Dielca na juh je Predbračová, na severovýchod Bračová s Dolinou. Medzi Bračovou a Dielcom je Grúň a Košariská. Na Košariskách sú lúky, odtiaľ dovoz sena, mláďze je hodne namáhavý. Ženy naviažu ohromné batohy a vyše hodinu trvajúcou zlou cestou na chrbte donesú do dediny. Od Bračovej na západ je Hladušová 860m abs. výš. Na juh od Hladušovej je Kopok, päta jeho slúži za pašienku, za ňou dolina Brusnec, Vršok, Revištie, Dubinka, Poddubinka s Lačným dielom. Vrchy obkľučujú obec, rozšírenú dolinu od západu k severozápadu v podobe. Zalesnené sú aj temená hôr, ponevác vegetačná hranica je tu do 1000–1300m. Vrchy tieto tvoria súčiastku Slovenských rudohôr. V tunajších lesoch býva príjemne si odpočinúť. Sú to najviac lesy ihličnaté. Úžitkové drevo kmeňové predáva sa väčšinou ofertnou cestou, palivové v drobnom predaji. V lesoch rastie i množstvo rozličných jedlých húb, ako rýdziky, kuriatka, podpníky, kozáky, májovky a iné. Iné lesné plodiny, ako hlavne maliny, dovolené je zbierať len s povolením lesnej správy za mierny poplatok. Len s povolením a zaplatením poplatku je dovolené vyžívať v lesoch a rúbaniskách. V lesoch, rúbaniskách a lúkach stretávajú sa i s hadmi, hlavne s užovkou a vretenicou. Vyskytuje sa kaňa, krahulec, jastrab, sova, ďateľ, kukučka a dudok. Najhojnejší je vrabc, strnádka, drozd, kuropta, čiža, sýkorka, pinka, hýl a iné. Lastovičky sú v hojnom počte. Nad poľami v lete ozýva sa škovránok. Tiež sojka, orešnica, vrana sa kde-tu ukáže. Bociany, divé husi, divé kačky a sluky objavajú sa pri jarnom stahovaní. Hôrne hospodárstvo obmedzuje sa len na vývoz dreva z hory na stanice a sklady, na drevorubačstvo a pálenie uhlia.

Stav divokých zverov.

Počet divokých zverov preukazuje klesajúcu tendenciu. Najznámejšie z nich sú: srna, jeleň, veverica, zajac, jazvec, líška. Občas sa zjavujú i divé svine, zriedka objavujú sa i medveď. Približný stav divých zvierat je: 40 srn, 5 jeleňov, 8 diviakov, 15 zajacov, 4 líšky /ročná produkcia/. V roku 1672 v našom chotáre žili danoky /dánvad/, jarabice a vlci, dnes po nich nielo ani stopy.

Poľovný revír.

Arendátori obecného poľovného revíru boli títo : Juraj Vaculík, notár sv. ondrejský, Jozef Gomboš, lesný ing. sv. ondrejský, Tibor Kollár, cestmajster, Daniel Knepo, sv. ondrejský notár, Móric Machner, Vojtech Bobák, hostinský. V roku 1921 bola prenajatá za Kč 800- , roku 1927 za Kč 1026. Dáva sa do prenájmu cestou verejnej dražby na 6 rokov. V roku 1892 sa dala obecná poľovačka do prenájmu notárovi Jurajovi Vaculíkovi za 10 zlatých a 10 grajciarov ročne, v roku 1910 Jozefovi Gombošimu za ročitých 150 korún, v roku 1914 Tiborovi Kollárovi za ročitých 126 korún.

Bane.

Bane výslovne v našom chotári neboli. Jestvovali, ale tesne v jeho blízkosti, ktorá aj časť sa volá „ Huty.“ Boli majetkom urbarialistov z Lubietovej. Dolovali meď a železo. Podľa povesti dolovali i veľké množstvo zlata, ktoré vozili do Kremnice. Práca údajne šla v plnom prúde, takže občas pojali do bane pracovať otrokov takzvaných „ dubínov,“ ktorí pracovali a kultivovali vrch – časť po nich nazvanú „ Dubinkou.“ Veľké množstvo trosiek je i teraz viditeľné – upravujú s nimi cesty. Bane tieto behom doby zanikli, určitého nič nie je známe.

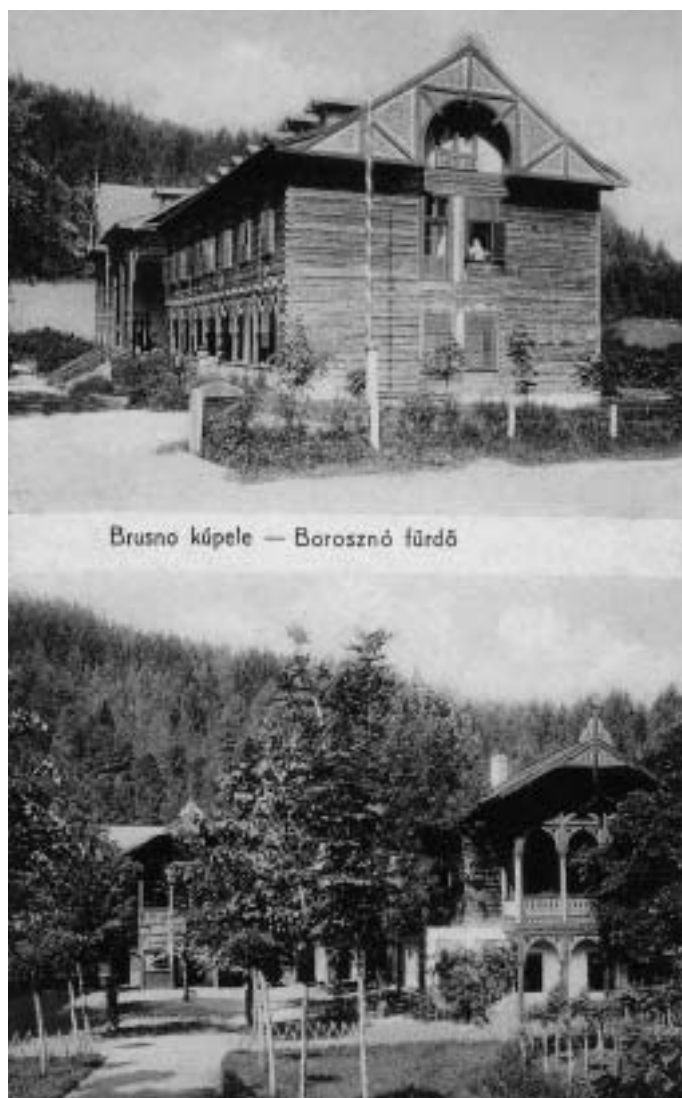
Vodopis obce.

Popri obci tečie Hron vyvierajúci pod Kráľovou Hoľou vo výške 960 m. Pôvodne sa menoval „Garan“. Dĺžka jeho toku je 275 km, hĺbka koryta je rôzna 05-6 m. Do Hrona na južnej strane vteká potok Brusník, (1550), pozdejšie zvaný Brzáčka, tečie cez dolinu Brzáčku, vyvierajúci v úpätí Vepra. Do neho sa vlieva Brusnec a Dielec. Ich toky neprispievajú na hospodárske ciele, priemyselných podnikov niet. Škody narobí len Hron počas jesenných a jarných dažďov, kedy sa z koryta vyleje a narobí mnoho škody a viac strachu. Škoda ním narobená odhaduje sa priemerne na 2000–3000 Kč. Stojacej vody v našom chotári niet. Hron a potoky svoje toky nezmenili. Hron sa vylial a ohrozoval budovy menovite v roku 1898, 1913, v roku 1900 – škoda 27 zlatých 23 grajciare, 24.–25.10.1926, 8.–10.1928, 20.–22. 4. 1931. Hron v uvedené dni zaplavil domy a pozemky ležiace pri ňom, na juhozápadnej strane takzvannej pred „Kráľovou studňou“ zaplavil i železničnú trať, takže vlaky nemohli prechádzať. Odplavil i materiál zo skladu sv. ondrejskej pily, ktorá bola postavená po prevrate na strane sv. ondrejskej, na pravom brehu Hrona, ktorá po krátkej dobe zanikla. I sklad dreva v tieto dni pri Hrone musí byť upevnený.

Minerálne pramene.

Schreiber, v celej Európe známy klimatológ, od ideálnych liečebných kúpeľov požaduje, aby ich hory obkľučovali, aby ich pôda zrážku rýchle absorbovala, aby na jednej strane jej pôdy boli stromy, na druhej záhrady, aby rozprestierali sa polia, lúky, aby obytné domy boli postavené v istej vzdialenosti, jeden od druhého izolované, aby tepelný stupeň nedosahoval teplotu, ktorá znemožňuje zdržiavanie sa na voľnom vzduchu. Všetky tieto podmienky majú naše kúpele, ktoré sú od obce na malú vzdialenosť, ktorú možno po dobrej, upravenej ceste prekonať za 10 minút. Do Slovenských Krušnohorí vľenuť je čarokrásna dolina, ktorú ľud od nepamäti nevedel, pre akú príčinu ju nazval Peklom. Kúpele sa tak z hygienického ako i z estetického ohľadu ideálom liečebných kúpeľov. Ležia v 392 m /410 – 329/ nadmorskej výške akoby zakryté večnou stromovou zeleňou. Panoráma okolia kúpeľov závodí s najchýrenejšími miestami Švajčiarska. Vo vzdialenosti vypínajú sa hole, lesné stránne a medzi vrchmi roztrúsené dediny predstavujú malebný obraz zakrúženému, okúzlenému a upútanému divákovi. Názov liečebných kúpeľov bol povolený maďarským ministrom vnútra výnosom číslo 11.598/1894, štatút pre ne vydalo predstavenstvo bývalej župy zvolenskej v roku 1895 a 1896. Minerálnu vodu objavili v roku 1800, ale na pravidelnú liečbu začali používať len v roku 1830, a to „okolí bývajúcí lesní úradníci“, lebo pôda tá patrila lesnému eráru. Vodu upotrebovali dvojím spôsobom: zohrievali ju, kúpali sa v nej a liečili reumatické nemoci, zovnútorne pitím liečili nemoci žalúdočné, črevné a ľadvinové. Kým ju užívali zmiernení zamestnanci, boli v začiatočnom, najprimitívnejšom stave. Domky boli z dreva, každý hosť priniesol si sebou najpotrebnejšie veci: periny, nábytok, o hostinci, hoteli nebolo chyrovať. Vodu hriali v jednom kotle, a tak zahriatu v kupách nosili do dreveného domku do vane. V roku 1850 odkúpil pôdu od lesného eráru Ján Gasparez, banskobystrický staviteľ. Prvá starosť nového majiteľa bola, že žriedla upravil, ohradil a postavil jednu kamennú budovu so 14 izbami, mimo toho zariadil 6 kúpeľných kabínok pre majetnejších hostí. Ďalej pre menej majetných postavil tiež jednu menšiu budovu, v ktorej zariadil 4 izby a 4 kúpeľné kabíny. Minerálnu vodu zo žriedla

pumpovali, zohrievali umele a rúrami viedli do vane, ako sa to robí i praktikuje i teraz. Gasparez predal kúpele Grunerovi, brusenskému obchodníkovi. Tento po krátkom čase v roku 1884 predal ich Ludvikovi Rosenauerovi, ktorý všetko znovu rekonštruoval a ktorý má najväčšiu zásluhu o ich zveladenie – rozvoj a rozkvet. Nový majiteľ všetko upravil, postavil hostinec – prvý hostinský bol Móric Machner – so 4 izbami / dnešné prízemie vily Pauly/. V roku 1895 pokúsil sa vrtbou v artézskom žriedle dosiahnuť teplej vody, ale bezvýsledne. Tento pokus previedol i majiteľ Alojz Feierberger, ale tiež bezúspešne. V roku 1886 vybudoval kúpeľný dom, na poschodí s 24 izbami. V roku 1892 Dr. Jozef Lukácz zaviedol kneipovú liečbu. Vzrastajúca návšteva prinútila ho k tomu, aby v roku 1893–1894 postavil hotel Ludvík a zariadil v ňom 48 izieb, v roku 1895 na mieste bývalého hostinca vilu Paulu /Kornéliu/ so 16 izbami a kursalon. Klimatické pomery sú tiež priaznivé. Priemerná teplota bola v roku 1894 v júni 17, júli 19, auguste 18,8 stupňov. Brusenské kúpele sú i ako letovisko prvotriedne. V kúpeľi sú 4 alkalicko sírneté žriedla, ktoré obsahujú množstvo Glauberovej soli, podľa skúmania univ. profesora Buchtalu i rádium. Žriedla bohaté sú na Glauberovu soľ, kyselínu uhličitú a sírovodík, ich voda výborne

Brusno kúpele — Borosznó fürdő

Kúpele Brusno začiatkom 20. storočia.

pôsobí na zažívacie ústroje. Za Rosenauera boli kúpele hojne navštevované, teraz sú málo vyhľadávané pre rôzne okolnosti a ťažkosti hlavne od prevratu, pretože väčšinou boli navštevované maďarským úradníctvom a obchodníctvom z okolia Pešti. V rokoch 1914–1915 otvorené neboli. Rosenauer predal ich staviteľovi Alojzovi Feierbergerovi, ktorý ich renovoval a zväčšil i s prístavaním rašelínových – moorových kúpeľov. Rašelina údajne obsahuje viac radiovej emanácie než Karlovarská. Prírodná teplota prameňov je 18-19 stupňov. Zavedené je elektrické osvetlenie. /Feierberger/. Vo vilách je 150 izieb. Rozloha kúpeľa je 7500 kat. jutár. Mnohí hostia rok po rok vyhľadávajú kúpele. Niektorí, aby sa uzdravili, iní, aby sa zotavili a pokochali krásou okolitej prírody. I turisti vyhľadávajú obec a kúpele. Kúpele a ich okolie vrezávajú a maľujú na brezové drevo. Sú i pohľadnice z kúpeľov a obce,

vydané boli u: „Fot.Ivanovick, Kremnica,“ „Braučok Sv.Ondrej,“ „Križan Brusno“, ale ich vydávajú i rôzni podnikatelia. Občas dostávajú od obce i maliar a maľuje okolie – skupinu kúpeľa alebo časť obce. Spomienky na kúpele pekne osvetľujú aj obec a vyplňajú často rubriky časopisov alebo aj samotných letákov.

Vodovod

Obec sa zásobuje pitnou vodou z vodovodu. Pred výstavbou vodovodu občania brali vodu z piatich studní, ktoré sa teraz nepoužívajú. Dve studne boli vykopané v roku 1892 nákladom 50 zlatých Vodovod sa uskutočnil na podnet a iniciatívu sv. andrejského notára Jaroslava Chrustovského v roku 1929. Kolaudácia bola uskutočnená v roku 1930. Vodovod stavala firma G. Rumpel Žilina, ktorý stál obec 114 970,80 Kč. Obec stavala vodovod so štátnou subvenciou, ktorá bola jej uvedená vo výške 56 000 Kč. Niektorí gazdovia si vodovod zaviedli i na svoje dvory a to: Pavel Murgaš, Vincent Ďuriančík, Vojtech Bobák, Ján Pavúk, Imrich Mikloš, Anton Križan, Tibor Kollár a Ján Ďuriančík /Žiakovie/. Vodovod je vlastne pripojením k vodovodu obce sv. andrejskej. Voda sa čerpá z doliny pred doliny bukovskej. Rezervátor je na hornom konci obce Sv. Ondreja. Dozorcom vodovodu bol Ondrej Lihan ml., v roku 1934 bol klampiar Anton Abašanov, jeho ročná zmluva za túto službu činila od obce 300 Kč.

Rybárstvo

Patrí do kompetencie štátnej správy. Obec vodného práva nemá. V rieke a potoku nájdeme: pstruha, lipňa, mreňa, jelca – hlavátku. Rybári najmä v letnom období často sa objavujú s udicami pri Hrone. V Hrone bolo za dávnych čias mnoho rýb, čo malo za následok, že už v roku 1678 boli v Brusne traja rybári z povolenia, ktorí za lov platili 11 zlatých a 66 denára daní.

Počasie

Brusno patrí do oblasti mierneho pásma. Rozdiel teploty ukazuje po Zvolene o týždeň, o Levice o dva týždne. Jedno rameno obce ležiace pri Hrone je slnku viac vyložené, preto teplota dosiahne tu najvyšší stupeň dennej teploty. Druhá časť obce je chladnejšia, najmä časť kúpeľná. Premena teploty zo dňa na noc je rozdielna. V noci v lete je +8°C, v zime -10°C, vo dne v lete +35°C, v zime niekedy i -37°C. V mnohých porekadlách vyslovuje a vyslovoval ľud svoje skúsenosti a mienky o počasí, o zime a o dĺžke dňa. Keď kohúti kikirikajú, očakáva ľud veľký dážď. Piatkový dážď trvá týždeň. V sobotu je vraj vždy pekne, lebo Panna Mária plienky vysúša. Veľká zima býva začiatkom januára: „Mena Ježiš k peci najbliž.“ Trvanie zimy označovali týmto porekadlom: „Do sv. Duchu nespúšťaj sa kožuška a po sv. Duchu zas dobre v kožušku.“ Keď je na Hromnice /2.II./ slnečný deň, hovorí sa: „Ktorou škárrou na Hromnice prešlo slnko, tou ešte prejde veľa snehu.“ Sneh napadne asi do výšky 30 – 50 cm. V zime v roku 1928 následkom mimoriadnej zimy stromy popraskali a vymrzli pri teplote 37–40°C.

1. svetová vojna

V nedeľu ráno na sv. Annu dňa 26. júla 1914 slnce vysoko žiarilo. Do obce prišiel úradník, ktorý priniesol mobilizačné vyhlášky, prečítal ich hlasno na dedine pred občanmi, zanechal starostovi niekoľko vyhlášok na vylepenie a kázal, aby bolo všetko splnené. Po jeho odchode bol v obci veľký rozruch. Z pošty priniesol posol telegram okresného úradu, že je nariadená mobilizácia, že všetci vojaci do 37 rokov sú ihneď povinní nastúpiť vojenskú službu. Tým, ktorých volali mobilizačné vyhlášky, oči vľhli, lebo priniesli ťažké rozlúčenie mnohým rodinám s drahými otcami, synmi, bratmi, niektorým navždy. Potešovali sa, že vojna nemôže dlho trvať. Myslelo sa spočiatku, že to strašenie so zbraňami skončí len neškodnou prechádzkou k srbským hraniciam. Bol teda skoro každý presvedčený, že za krátky čas sa vráti. Vojenské hrôzy na frontoch nemožno vyjadriť. V zákopoch kopili sa niekedy mŕtvoly až na dva metre. Vzduchom hvízдали šrapnely a granáty, rozrývali pôdu, ničili dediny, mestá, pustošili lesy a obracali celé krajiny na púšť. Pancierové tanky, veľké ako netvory, neznajúc prekážok vnikali do zákopov a šířili smrť okolo seba. Mladí ľudia a otcovia obetovali svoje životy, nevediac prečo. Smútok, bieda, ticho a smrť panovali všade. Civilné obyvateľstvo, zväčša starci, ženy a deti, okrem biedy strachovali sa o svojich na fronte. Myseľ ľudská a svedomie pozvoľna otupovali, všetko sa prijímalo ako nevyhnutné a žilo sa pre okamžik, každý sa stával ľahostajný k biele a utrpeniu iného. Vojnová doba rozpútala i vír vášní, ktorý nerešpektoval neporušiteľnosť manželského zväzku. Vernosť manželiek, ktoré mali mužov vo vojne, sa vždy neosvedčovala, vojna trvala príliš dlho a trepezlivosť bola u konca. Krádeže, zbroňovanie, zločinnosť vzrastali netušenou mierou, lebo veď ľudské srdcia otupeli po toľkých bolestiach a nemali porozumenie pre druhých. Pokojné hmlisté

podzimné ráno 28. októbra 1918 prebudilo sa všedným životom. A predsa. Dňa 28. októbra padli putá tisícročnej poroby nášho národa a nastal deň slobody. V celom národe vzplanulo obrovské nadšenie, ktoré vyjadrované bolo jasaním, spevom národných piesní a všeobecným sbratrowaním. Zvesť a vyhlásenie úradov o vzniku samostatnej republiky československej prenikla bleskorýchle a vyvolala v obyvateľoch veľkú radosť. Behom ďalších mesiacov vracali sa vojaci domov. Bohužiaľ, mnoho sa z nich nevrátilo. Najpozdejšie sa vracali legionári italskí, francúzski a ruskí. V roku 1918 rozmohla sa v obci nemoc – epidemická španielska chrípka, onemocnelo veľa ľudí a mnohí i zomreli. Historické udalosti neviažu sa k našej obci, len v roku 1919 v máji, kedy vpád maďarských bolševikov ohrozoval už dosť usporiadané pomery. Železný most, ktorým prechádzal vlak, mal byť zničený, aby zamedzil rýchly postup hordy. K činu sa i pristúpilo, ale očakávané zborenie mostu zlyhalo, bol len nepatrne poškodený. Po explodovaní výbušnej látky bol zasunutý železničný vozeň plný soľou, ale most sa nepreborel, vozeň len vybočil z koľajníc a zostal stáť na moste. Ľud opreteký zásoboval sa zdarma soľou. Po vypudení hordy vozeň bol vyzdvihnutý, most a koľajnice opravené a začala pravidelná doprava – osobná doprava medzi Breznom a Zvolenom bola jedenkrát denne.

Správa obce

Naša obec patrila a patrí do okresu breznianskeho. Pridelená bola k obvodnému notariátu vo Sv. Ondreji, ktorá obec bola pred dávnymi časmi i okresným sídlom s tržným právom. Vedúci obce v roku 1933 sú: starosta Ján Húska, voj. invalid, jeho námestník Imrich Mikloš, pokladník Vincenc Ďuriančík. Členmi obecného zastupiteľstva sú: za ľudovú stranu Hlinkovú Ján Húska, Imrich Mikloš, Vincent Ďuriančík, Ondrej Šindliar, Koloman Pavúk, Vojtech Bobák, Pavel Murgaš, František Ďuriančík, Matúš Fortiak, Viliam Belluš, za republikánsku: Tibor Kollár, Ondrej Lihan, Ján Hámorník. Členmi obecnej rady sú: Ján Húska, Imrich Mikloš, Štefan Čellár, Koloman Pavúk, Ján Hámorník. V našej obci úrady niet. Tie sú umiestnené v susednej obci sv. Ondrejskej. Je tu správa školy a staničný úrad. Školených diplomovaných ľudí, rodákov pred prevratom a svetovou vojnou naša obec nemala. Po prevrate diplomovaní, školení sú: Andrej Čellár (gymn. maturita), Anna Pavúková (odb. učiteľka), František Murgaš (absolvent obchodnej akadémie), František Šlesta (gymn. maturita), Július Plško (učiteľ), Ondrej Plško (rkat. farár), Mikuláš Kollár (priem.).

Pamätná kniha obce

Svätý Ondrej nad Hronom

Osobné údaje o obecnom kronikárovi

Štefan Samuelčík, správca – učiteľ, organista, narodil sa v Medzibrode dňa 25. októbra 1889. Učiteľský ústav skončil v Kláštore pod Znievom 23. júna 1911. Pôsobil v Štubnianskych Tepliciach a v Lopeji. Vo Sv. Ondreji nad Hronom pôsobí na rím. kat. cir. ľudovej škole od 1. septembra 1928.

Opis obce

Obec Svätý Ondrej nad Hronom spomína sa už v diplome z r. 1424 ako Villa ubraque Zenhandras. Založená bola pravdepodobne baníkmi, ktorí tu dolovali železnú rudu, čomu prisvedčujú kopce a násypy, ako aj banícky erb pripevnený na západnej strane kostola. Osadníci dali osadu pod ochranu sv. Ondreja, a tak vzniklo meno obce.

Obec patrila v dávných časoch pod panstvo v Slovenskej Lupči. Stavaná je pozdĺž Hrona na jeho pravom brehu, na trati Zvolen – Červená skala. Cez obec tečie potok Sobotnica. Obec leží 424 m nad morom.

Čiastky obce: Rad, Kakatka, Hlavná ulica, Záhumnie.

Podoba obce je elipsa. Domy sú nie riadne stavané, obzvlášť na južnom konci obce. Vývojový smer obce spočíva v tom, že na miesto starých rozbúraných budov, stavajú sa budovy nové. Počet domov v r. 1920 bolo 114, v r. 1931 bolo 150. Domy sa stavajú z dreva, kameňa a tehál. Z dreva je stavané 78, z kameňa 7, z tehál 69 domov. Domy sa pokrývajú šindľom, bridlicou, plechom a eternitom. Šindľom je pokrytých 110, bridlicou 36, plechom 2 a eternitom 6 domov. Väčšina domov pozostáva z jednej izby a kuchyne. Novšie postavené domy sú výzoru viac menej už mestského. Na južnom konci obce nachodžia sa ešte staré domy, ktoré sú povšimnutia hodné, preto lebo vynikajú svojou starobylosťou. Najstarší dom je Tabaškovie, ktorý pochádza z roku 1836. Roku 1910 bola nájdená Divald Kornelom na povale v kostole večná lampa, ktorá pochádza z 18 storočia. Vyrobená bola v Banskej Bystrici a darovaná múzeu v Banskej Bystrici.

Podnebie

Podnebie je mierne a často premenlivé. Tu je horúcosť a o chvíľu zima a na zajtra mráz. Táto premena veľmi škodí vegetácií. Ročná priemerná teplota je od 10 do 25 stupňov. Najväčšia teplota je 30 stupňov. Najväčšia zima bola v roku 1929, keď bolo v obci –37 °C. Vetry dujú najviac smerom od západu na východ. Bezvetrových dní je v roku mnoho.

Chotár obce

Chotár obce na severe je obtočený lesnatými horami Nízkyh Tatier, ktoré bránia severným vetrom. Na východe hraničí s ráztockým a nemečianskym chotárom. Na západe ohraničený je s medzibrodským chotárom a na juhu tvorí prirodzenú hranicu Hron. Medzibrod je vzdialený na 2,5 km a Nemecká na 3 km od Sv. Ondreja. Chotárom obce vedie

cesta popod Prašivú do Korytnice a Ružomberka. Popod Prašivú chodia čipkári do Liptova.

Rozdelenie chotára podľa prenájmu poľovného práva

Poľovný revír má 6181 kat.j. Z toho obec má 1814 kat.j., štátny lesný erár 4367 kat.j. Mimo tohto poľovného revíru z. kat. fara má ešte 52 kat.j. a z. kat. škola 22 kat.j. Po svetovej vojne nájomné činilo 4 200 Kč a teraz činí 2 856 Kč.

Horopis.

Na severe vypínajú sa hole Nízkyh Tatier s najvyšším končiarom Veľká Chochuľa. Absolútna výška činní 1754 m. Pod hoľami je miesto nazývané „Teich“, má podobu koryta. Voľakedy v tomto mieste nahromadili vodu s malých prietekavších jarčekov a použili takto nahromadenú vodu k plávaniu kluchát. Teraz už stoja len ruiny menovaného „Teichu“. V roku 1928 boli postavené v Jelšinách plavebné žľaby na plavenie palivového dreva a o rok pozdejšie hrable za účelom chytania dreva. Tieto hrable stáli asi 20 000 Kč. Druhou prírodnou zvláštnosťou je „veľká Skala“ vysoká 12 m a hrubá 6 m pri potoku Sobotnica, ktorá vypína sa nad cestou a v jej klenbe umiestnené je umučenie, ktoré kúpila Mária Bahulová a dala ta umiestniť. Pod Chochuľou sú hõlne pastvy, ktoré pastvy erár na základe uznesenia okresného úradu v Brezne nad Hronom dáva do prenájmu za ročný prenájom obci Hiadeľ za 200 Kč, obci Sv. Ondrej za 200 Kč a obci Beňuš za 200 Kč. V roku 1934 obec Sv. Ondrej prevzala pastvu od obce Beňuš. Tu sa pasú ovce a junčovina od mája do augusta. Každé dva týždne nosia dobytku soľ.

Robotnícky domček pod Javorinkou

Robotnícky domček pod Hornou Javorinkou bol postavený asi v roku 1875 za účelom umiestnenia robotníctva pri kultúrnych prácach a čo útulňa pre personál. Druhá útulňa je pod Veľkou Chochuľou na vegetačnej hranici. Postavená bola v roku 1926 za účelom umiestnenia personálu loveckého a ochranného.

Mená lesov

Brezina, Bukovina, Javorinka, Litofová, Oblizáčová, Polhora, Potok, Potôčok, Sopotnička. Čiastka 2/3 zalesnená je jedľami a bukmi. Jedna tretina je ale pokrytá pažiťou a kosodrevinou.

Vodopis obce

Cez obec tečie potok Sobotnica, ktorý vyviera pod hoľami a tvorí veľkú dolinu. Vleje sa na juhu pri školskom humne do Hrona. Potok Sobotnica delí sa na dve odvetvia. Pri spodnej časti vrchu „Požarina“ preteká jedno ponorným tokom na Čížove do obce Medzibrod, druhé do Sv. Ondreja. Z toho povstanú často spory medzi obyvateľstvom týchto dvoch obcí,

preto lebo v letnom čase, keď je suchota, zapraví niektorá obec odtok jedného prameňa, takže druhej obci sa vody vôbec nedostane alebo len veľmi málo.

Povodeň

Časte premeny počasia pôsobia značné škody na poli. Počasie od 21. do 23. apríla 1931 bolo tak daždivé, že sa Hron rozvodnil až natoľko, že nastala povodeň, ktorá bola tak veľká a strašná, že obyvatelia obce Sv. Ondrej sa ešte na takú nepamätajú. Železničná trať smerom na Medzibrod pri Kráľovej studni na čiastke asi 200 m bola úplne pod vodou ako aj „Lúka“ od transformátora až po Stožok. Preto bola i premávka na železnici na tri dni zastavená medzi stanicami Brusno kúpele a Medzibrod. V dedine lesná správa, obecný hostinec, ako aj dom Nacara, Vaníka, Braučoka, Huťku, vd. Kováčikovej, Šütöva a Gajdoša boli tiež vo vode. 21. apríla 1931 po polnoci okolo jednej hodiny utopil sa pri školskom humne furman, ktorý šiel na voze do Brezna po seno. Stalo sa to tak, že dotyčný furman spal na voze a kone, chcúc sa napíť vody, zbehli do Hrona. Voz vytiahli pri Kráľovej studni, ale kone a furmana nenašli.

Polnohospodárstvo

Nebolo nikdy prameňom výživy ani jedného roľníka. Roľníctvo bolo vždy len vedľajším zamestnaním pri podomovom obchodníctve a pri stálej práci v horách. Na jednom hospodársky obrábanom kat. jutre urodí sa 5q pšenice, 5q žita, 3q jačmeňa, 5q ovsu, 10 až 15q zemiakov.

Ceny hospodárskych plodín v roku 1934

1q pšenice 130 Kč, 1q žita 95 Kč, 1q jačmeňa 90 Kč, 1q ovsu 95 Kč, 1q sena 40 Kč, 1q slamy 15 Kč, 1q zemiakov 50 Kč, 1 kg bravčoviny 10 Kč, 1 kg telaciny 6 - 8 Kč, 1 kg hovädziny 7 - 7,50 Kč, 1 kg slaniny 12 Kč, 1 kg masla 12 - 14 Kč, 1 kg maku 6 Kč, 1 kg fazule 1.80 Kč, 1 kg cukru 6 Kč, 1 kg soli 1.80 Kč, 1 kg rajsu 2.10 Kč, 1 kg geršni 2 Kč, 1 kg lekváru 6 Kč, 1 kg bryndze 8 Kč, 1 kg cibule 1 Kč, jeden oštiepok 7 - 8 Kč.

V roku 1932/33 polia, lúky boli postihnuté chrustovými pandravami. Škoda bola veľká. Okolo domu a vo vrchoch, kde ľudia kosili predtým za 4 - 5 vozov sena, nemali iba jeden, dva vozy sena alebo vôbec nič.

Mzdy, denné mzdy a platy

V roku 1929 lesní robotníci, drevorubači a uhliari zarobili denne najmenej 27 Kč. Povožníci (furmani) mali prácu a dostačujúci zárobok pri štátnom lesnom erári, kde vozili drevo. Pri tom obrábali aj svoje pozemčoký a lúky. Zarobili denne 80 Kč.

Podomoví obchodníci (kupci, čipkári) - u týchto existovali dve kategórie a to: samostatní podomoví obchodníci a pomocní podomových obchodníkov. Samostatní podomoví obchodníci predávajú po trhoch, jarmokoch a na púti rôzny tovar: strižný, galantérny, plátenný, kosy,

Roľníci - výber všetkých pozemkov a lúk nečiní ani 500 kat. j., čo pri 1124 duši je živým dôkazom, že táto výmera pôdy, pritom hornatý kraj a neúroda - nemohla a nebola nikdy prameňom výživy obyvateľstva obce. V roku 1929 orali za 90-100 Kč. V roku 1933 orali za 60-70 Kč. Bača (ovčiar) mal na týždeň v roku 1933 oštiepkov 9 a mimo toho vberal si ešte fašangovú a turičnú. To činilo v peniazoch najmenej 400-500 Kč. Kosec mal na deň 25 Kč a mimo toho dostal ešte desiatu a olovrant. Šichnička zarobila na deň 10 Kč.

V roku 1932 a 1933 tak klesla zamestnanosť, že lesní robotníci, drevorubači a uhliari nachodili sa bez prostriedkov na živobytie. Títo dnes žijú z podporovania a to dostávajú poukázky na odber potravín od min. soc. pečl., poukázky na mlieko pre deti od akcii pečlivosti o mládež, poukázky na zemiaky. Drevorubači bez podporovania boli by ohrození hladom. Kovorobotníci štátnej železiarne v Podbrezovej pracujú len najviac 3-4 dni do týždňa a ich zárobok činí už len 30% predošlého zárobku. Podomoví obchodníci pre krízu nemajú komu a pre nedostatok úveru nemajú ani čo predávať. Na úver tovar nedostanú, a preto mnohí boli z nich prinútení ich zamestnanie zanechať a zameniť príležitostným robotníctvom.

Počet nezamestnaných vo Sv. Ondreji dňa 20. decembra 1932 bol 136. Z toho ženatých živiteľov rodín bolo 67, slobodných živiteľov rodín 23, slobodných členov rodín 46. Ženatí živitelia rodín mali do 14 rokov detí v počte 106.

Ovocinárstvo

V obci stromkovej školký nie je. Majiteľmi väčších záhrad sú: lesná správa, fara, obec (býv. štepnic) a Lukáč Kvietok, hostinský. Hlavný ovocný plod sú: slivky, jablká a hrušky. Potreba sa uloží do komôr, kde nemrzne. Suší sa v pekárňach. Z jablčok varia jablčnick (jablčkové víno) a zo slivák lekvár a slivovicu. Ošetrovanie ovocných stromov záleží v tom, že sa stromy na jar natrú zmesou vápna a hnojovky, očistia sa od suchárov, húseníc a machu.

Obchodníctvo

V obci sú štyri obchody - tri s miešaným tovarom a jeden na obuv. Majiteľmi týchto obchodov sú: František Mištarka, Ján Bician, Jozef Braučok a Baťa. Bicianov je najstarší. Obchody sú dobré a čulé. V obci boli dve jatky do 15. septembra 1934. Od 15. septembra je len jedna jatka, sprevádza sa v nej udenárstvo a mäsiarstvo. Majiteľom je Kubiš, obyvateľ z Nemeckej. V obci sú traja remeselníci - Ondrej Huťka - nábytkový stolár, Ján Pavúk - obuvník, Ján Majerik - obuvník. Prví dvaja sú tunajší, tretí nie.

Opis dopravných pomerov.

Od západu k východu vedie krajinská cesta, na ktorej je čulá premávka, lebo je jedinou komunikačnou čiarou. V strede obce odbočuje od tejto cesta, ktorá vedie dedinou. Stavaná je asi pred 40 rokmi kvôli brus-

Čipkári z Brusna a Sv. Ondreja v Turčianskom Sv. Martine v roku 1928

hračky, cukroviny atď. Na trhoch zarobili v povojnových rokoch 300-700 Kč. A na jarmokoch 700-1200 Kč. Pomocníci podomových obchodníkov boli platení v roku 1921-1922 mesačne od 150-600 Kč. Viedlo sa im pomerne dobre, lebo mimo pevného platu mali aj stravu, a tak celý plat mohli venovať svojej rodine.

Kovorobotníci štátnej železiarne v Podbrezovej v roku 1929 pracovali celý rok a to najmenej 6 dní do týždňa. Ich zárobok činil denne až 50 Kč. Boli úplne zaopatrení a žili pohodlne.

nianskym kúpeľom a prestupuje do Brusna betónovým mostom, ktorý bol v roku 1932 stavaný v cene 30 000 Kč. V juhozápadnej časti obce vedie železničná trať a pri samej obce prejde cez Hron železničným mostom do Brusna. 9. 2. 1934 Ludevít Šimalík, 44-ročný strojvodič, obyvateľ zo Zvolena vypadol na železničnom moste zo stroja a zabil sa. Pochovaný bol vo Zvolene.

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov s osadou Bukovec v roku 1910 bol 1018 r. kat., 1 gr. kat., 1 ev., 2 ref. a 1 izr. Spolu 1023. V roku 1921 bolo 1036 r. kat., 6 ev., a 3 izr. Spolu 1045. Všetko národnosti československej. Sám Sv. Ondrej mal 984 obyvateľov. Mužov bolo 435 a žien 549. Obyvatelia sú mierumilovní a sporívi. Sú tunajší, len kňaz, učители, lesníci, notár, poštár a četníci sú z inokadiaľ. Cigánov a židov vôbec nieto v tejto obci. Osada Bukovec – ktorá ja na 5 km vzdialená, prislúcha politicky k obce Sv. Ondrej. Školu má štátnu ľudovú a vyučuje v nej Július Plško z Brusna. Zvláštnej zmienky zasluhuje v Bukovci „Kyslá voda“, ktorá leží takmer v strede dediny. Podľa povedania starcov bola kedysi dosť silná. Prameň (žriedlo) je veľmi vyhľadávané i z cudzích dedín. Tento prameň bol pri vrtní stolov niekde preseknutý, následkom čoho teraz už len veľmi slabo vyviera. Zapeká a tamojší obyvatelia dávajú ju namiesto drozdia do chleba. Inej zvláštnosti sa tejto vody bez prehliadnutia odborníka nedá pripisovať.

Školstvo

O vybudovaní prvej školskej budovy nieto pozitívnych dát a nedá sa ustáliť ani to, kedy bola zriadená uč. organistská stanica. Prvým učiteľom, na ktorého si pamätá história školy, bol Pavel Janiš. Platený bol niekoľkými dinármi od obyvateľov a školopovinnými a okrem toho dostal ešte od každého gazdu ročne 2 snopy jaru a 2 snopy ozimín. Spomedzi tu pôsobivších učiteľov pamätá sa ešte na Michala Sartorisa, ktorý bol rodom zo Sv. Ondreja. Pôsobil tu v roku 1783. V škole mal 50 žiakov. Konal v obci aj notárske funkcie. Byt mal nový. V roku 1822 Ondrej Pitlovič ako učiteľ a organista pôsobil vo Sv. Ondreji. Plat jeho obnášal 129 zlatých. Za jeho účinkovania postavená bola v roku 1829 – 30 terajšia stará škola. Nová dvojtriedna škola bola postavená v roku 1914 nákladom obecným. Na vystavenie siene r. kat. ľud. školy dal lesný erár 8 000 korún. V roku 1914 školské deti začali chodiť do novej školy. Do obecnej ľudovej školy chodil 1. a 2. ročník /76 žiakov/ a do katolíckej ľudovej školy chodil 3., 4., 5. a 6. ročník /83 žiakov/. V školskom roku 1933 – 1934 sa otvorila vo Sv. Ondreji meštianska škola. Umiestnená je v obecnom hostinci u Jánošíka. Škola je udržiavaná z prostriedkov štátu. Obec prispela k vecnému nákladu v obnose 14 125 Kč. Št. meštianka vo Sv. Ondreji je odbočkou št. meštianky v Podbrezovej. Správou školy bol menovaný Ján Parlesák, učiteľ. Sv. Ondrej patrí k školskému inšpektorátu Brezno.

Verejná správa obce

Asi pred 60 rokmi mala obec okresný úrad, ktorý bol umiestnený tam, kde je teraz četnícka kasáreň. Okres sa menoval svätoondrejským okresom a jeho hranice siahali na východ vyše Brezna a na západ až po Lučatín. Posledným jeho náčelníkom (hlavným slúžnym) bol František Andočí. Obec je sídlom obvodného notárstva. Pod správu obce Sv. Ondrej patria: Brusno, Medzibrod, a osada Bukovec. Notársky úrad vykonáva agendu: vedenie štátnych matrík, voj. záležitosti, pozostalostné, daňové, domovské a vykonáva s právom veta dozor nad hospodárením obce. Posledné obecné voľby boli v roku 1933. Za starostu bol zvolený Ondrej Vaník, námestníka Michal Vaník a pokladník Juraj Vierik. Členmi obecného zastupiteľstva: Štefan Petko, Štefan Samuelčík, Melicher Vaník, Ján Bician st., Juraj Vierik, Michal Vaník, Juraj Bakoš, Jozef Bakoš, Jozef Balko, Ján Mócik, Vincent Pejko, Anton Nacar, Ján Šütő, Cecília Ďurjančíková, Ondrej Vaník, Štefan Kelemach, Anton Kováčik a Ján Vaník.

Obecný hostinec

So stavbou obecného hostinca bolo započaté 1. augusta 1930. Stavebný náklad činil Kč 262 000. Je to prízemná budova. Budova so svojimi rozmermi ako aj so svojím zariadením zaujíma miesto popredné.

Rozdeľovanie úradného rumu

V mesiaci septembri 1920 bol pridelený obci Sv. Ondrej úradný rum 1 735 litrov pre 460 osôb. Rum bol dodaný pre poľnohospodárskych robotníkov. Predávať sa mohol len pod úradným dozorom na lístky mužským osobám najmenej 18 ročným v najväčšej dávke 0,5 litra, za stanovenú maximálnu cenu 18 Kč liter.

Spor medzi obyvateľom z Kakatky a mlynárom z Medzibrodu

Dňa 21. septembra 1921 povstal spor medzi obyvateľom v časti obce Kakatka a mlynárom z Medzibrodu následkom suchoty pre nedostatok vody v potoku Sopotnica. Obyvatelia z Kakatky odrazili vodu z jedného ramena potoka Sopotnica do hlavného toku potoka, následkom čoho voda z onoho ramena nemohla vytekať pod vrch, ktorá nad Medzibrodom v potok zvaný „Vyvieranica“ vyteká a zásobuje vodou túto obec. Spor musel riešiť okresný úrad v Brezne nad Hronom a to v prospech obce Medzibrod.

Četníctvo

Za Maďarska bola zriadená četnícka stanica vo Sv. Ondreji n./Hr. v roku 1892. Prvým jej veliteľom bol Ignác Kovalčík. Pochádzal z Čierneho Balogu. Bol mu podriadených 5 četníkov. Obvod stanice zahrňoval tieto stanice: Sv. Ondrej, Brusno, Ráztocka, Nemecká, Dubová, Medzibrod, Hiadeľ, Moštenica, Lučatín, Lubietová, Povrazník, Šajba. Maďarské četníctvo v dôsledku štátneho prevratu opustilo Sv. Ondrej 20. decembra 1918. Odviezlo sebou všetko zariadenie stanice. Československé četníctvo prišlo do Sv. Ondreja n./Hr. dňa 16. februára 1919. Podriadené je postupne: okresnému četníckemu veliteľstvu v Brezne n./Hr., veliteľstvu četníckeho oddelenia v Rimavskej Soboti, zemskému četn. veliteľstvu v Bratislave. Až do príchodu čs. veliteľstva sa nikto nestaral o verejný pokoj, poriadok a bezpečnosť; len obce svojimi orgánmi ako tak udržiavali poriadok, pokiaľ sa týkalo miestnych záležitostí. Československé četníctvo bolo priateľsky prijaté obyvateľstvom. Bolo však treba značnej námahy a úsilia, než bol zavedený zákonný poriadok a bezpečnosť, lebo ľudia heslo sloboda chápalí ako všestrannú neobmedzenú voľnosť. Vojna ľudí zdemoralizovala. Mužovia vrátili sa z bojišťa vyzbrojení, strieľali v lesoch zver, rôznymi draskavinami ničili ryby v Hrone a potokoch, lesy boli vyrúbané, drevo kradnuté, na železničiach ľudia neplatili jazdné a ešte iné nezákonnosti sa vyskytovali. Prvým veliteľom čs. četníctva bol vrchný strážmajster Leo Bizek. Jemu boli podriadení: Václav Kočí, Jozef Tichý, Ján Langer a Tomáš Fojtík. Pretože četníctvo dozeralo nielen na miesta obydlené, ale na všetko i neživé v celom katastri tej ktorej obce. Dozeralo vtedy prvé četníctvo na obvod v rozsahu 214 km, s počtom obyvateľstva 7 580. Na jedného četníka pripadalo 1 540 obyvateľov. To bolo veľa, a preto bol 14. novembra 1919 uskutočnený návrh zriadiť v Predajnej četnícku stanicu v síle 4 mužov. Tým bolo uľahčené četníkom v Sv. Ondreji n./Hr., a tak na jedného četníka pripadalo 1 250 obyvateľov.

Šport

Športový (footbalový) club vo Sv. Ondreji začal fungovať v roku 1931. Prvým predsedom bol Štefan Samuelčík, spr. org. uč. vo Sv. Ondreji, podpredsedom Adam Lacek, ved. notár vo Sv. Ondreji, pokladníkom Karol Lehotský, poštmajster, kapitánom Ján Balco, hospodárom Juraj Balko, jednatelom M. Vaník a Viliam Gajdoš. Club odohral viac zápasov, spomedzi týchto naznačenia hodný je zápas v Hronci. Zápas

Mužstvo ŠK Ondrej v roku 1939.

v Hronci skončil sa víťazstvom. Hrončania sa predstavili ako elegantní hráči. Druhý naznačenia hodný zápas bol s Nemeckou vo Svätom Ondreji. Tento zápas vyhrali Nemeckania. Je to po prvýkrát, čo domáci prehrali zápas. Ovšem musí sa poznamenať, že Ondrejci hrali len deviaty oproti jedenástim a ich traja najlepší hráči nehrali. Domáci musia viac trénovať, a tak sa zdokonaľovať. Za hrište sa požíval „lagerplat“ pred Bukovcom až do konca roka 1933. Od roku 1934 vyarendoval si club od pol. obce pozemok na hrište pri pile za ročné nájomné 200.- Kč. V poslednom čase vykazuje club takú činnosť ako nikdy.

Vysťahovalectvo

Pred vojnou sa vysťahovalo zo Sv. Ondreja do Ameriky 35 duší a po vojne vysťahovali sa asi 50, ale už nielen do USA, ale aj do Francie, Kanady a Argentíny. Sú to najviac roľníci, ktorí sa vysťahujú. Niektorí sa vysťahovali ženatí, slobodní, iní zase s rodinou. Vysťahovalci sa vracajú a kupujú si pôdu, ale nie všetci, lebo niektorí vrátia sa bez haliera.

Diplomovaní, školení ľudia

Obec mala pred vojnou dvoch diplomovaných rodákov: Ján Hutka, ktorý pred samými svojimi primíciami (1905) zomrel, Ing. František Kudelka a po vojne mala štyroch: Jozef Balco, kaplán, Ondrej Vaník, učiteľ, Michal Vaník, učiteľ a Vilhelm Gajdoš, učiteľ.

Obecné zastupiteľstvo informuje

Uznesenie č. 2/2007

zo zasadania obecného zastupiteľstva obce Brusno
zo dňa 30. marca 2007

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO

A/ berie na vedomie

1. Kontrolu plnenia uznesení.
2. Správu o zápise do obecnej kroniky.
3. Správu p. riaditeľa ZŠ s MŠ Mgr. Alexandra Šaba o chode školy (prenájom telocvične, informácia o nariadení vlády, podrobnostiach o požiadavkách na výchovné a výchovno-vzdelávacie zariadenia pre deti a mladistvých, o vstupnej obhliadke školskej jedálne a družiny – statika).
4. Stanovisko hlavného kontrolóra k záverečnému účtu obce Brusno za rok 2006.
5. Správu o kontrolnej činnosti za rok 2006.

B/ schvaľuje

1. Program zasadanie OZ.
2. Návrhovú komisiu v zložení p. Róbert Hermánek, p. Miroslav Kelemach, Ing. Ján Vaník
3. Overovateľov zápisnice: p. Róbert Hermánek, p. Miroslav Kelemach.
4. Zapisovateľa zápisnice: Ing. Viera Sokolová.
5. Odpredaj pozemku z parcely E-KN č. 479 diel č. 2 o výmere 370 m², ktorý tvorí novovytvorenú parcelu KN-C 1928/6 pre Stredoslovenskú elektrizačnú prenosnú sústavu a. s., Mlynské Nivy 59/A, 824 84 Bratislava
6. Prerokovanie záverečného účtu obce sa uzatvára výrokom: Celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad.
7. Použitie prebytku hospodárenia vo výške 338 505,95.- Sk nasledovne:
 - a) 33 850,95.- Sk použiť na zákonnú tvorbu rezervného fondu (10% prebytku)
 - b) 304 655.- Sk previesť do peňažných fondov a následne premietnuť do príjmovej časti rozpočtu 2007 a použiť na krytie výdavkov.

8. Plán hlavnej kontrolórky na rok 2007.
9. Poplatok 2 000.- Sk za umiestnenie stánku na Čipkárskom 2007.
10. Odpredaj UNC-060 pre Ing. Evu Roštárovú.
11. Otváracie hodiny predajne INATEX p. Nadežda Podolinská
Pondelok – piatok 9.00 – 12.00 14.00 – 17.00
Sobota 9.00 – 11.30
12. Prenájom priestorov v budove bývalého obecného úradu s. č. 140 na podnikanie v oblasti krajčírstva pre p. Alenu Jancurovú.
13. Finančný príspevok 10 000.- Sk pre zabezpečenie medzinárodného maliarskeho a sochárskeho sympózia v obci Brusno v termíne od 19.5.2007 do 28.5.2007.
14. Majetkovo-správne vysporiadanie chodníkov v obci Brusno a projektovú dokumentáciu zdravotného strediska, miestneho kultúrneho strediska, školy.
15. Odpredaj drevnej hmoty za kúpeľmi pri vodojeme Brusno (dva smrek) pre p. Lubomíra Šebeša. Zostatky nepoužitej drevnej hmoty upratať.
16. Zakúpenie propagačného materiálu pre obec Brusno od firmy A grafik, Banská Bystrica v sume 140 000.- Sk.
17. Vstup obce Brusno do Banskobystrického regionálneho združenia ZMOS.
18. Rozpočet ZUŠ Brusno na rok 2007, originálne kompetencie 462 tis. Sk mesačne do mája 2007, keď bude rozpočet prehodnotený. Rozpočet tvorí neoddeliteľnú súčasť uznesenia.
19. Rozpočet ZŠ s MŠ Brusno, zariadenia školského stravovania a ŠKD na rok 2007 - originálne kompetencie. Rozpočet tvorí neoddeliteľnú súčasť uznesenia.
20. 500.- Sk pre každé súťažné družstvo Čipkárske 2007 na nákup surovín.

C/ ukladá

1. Pani riaditeľke ZUŠ prehodnotiť zaradenie učiteľov základnej umeleckej školy.
T: 15.5.2007 Z: v texte
2. Riaditeľovi ZŠ s MŠ Brusno Mgr. Alexandrovi Šabovi systémovo sa starať o chod telocvične a školských zariadení.
T: trvalý Z: v texte
3. Kronikárke obce Mgr. Eve Šimečkovej pripraviť pracovný návrh na zápis do kroniky za rok 2006.
T: 31.5.2007 Z: v texte

Uznesenie z 2-ého zasadania OZ bolo prijaté.

Hlasovanie: 8 poslancov za, 0 proti, 0 sa zdržal hlasovania.

Viera Krakovská, starostka obce

Uznesenie č. 3/2007

zo zasadania obecného zastupiteľstva obce Brusno
zo dňa 28. mája 2007

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO

A/ berie na vedomie

1. Kontrolu plnenia uznesenia
2. Informáciu o investičných akciách na rok 2007 a ich finančnom zabezpečení.
3. Záznam zo vstupnej obhliadky školskej jedálne a družiny mládeže – zlý technický stav.

B/ schvaľuje

1. Program zasadanie OZ.
2. Návrhovú komisiu v zložení: p. Róbert Hermánek, p. Kamil Uhrík, Ing. Ján Vaník
3. Overovateľov zápisnice: p. Miroslav Balco, p. Pavol Lihan.
4. Zapisovateľa zápisnice: Ing. Viera Sokolová.
5. Plán zasadnutí obecného zastupiteľstva na II. polrok 2007.
6. Prehodnotenie rozpočtu po období marec 2007.
7. Navýšenie mzdového rozpočtu ZUŠ Brusno od 1. 7. 2007 v zmysle uznesenia vlády SR, čo predstavuje 5% valorizáciu základných plátov. Tvorí prílohu uznesenia.
8. Navýšenie rozpočtu ZUŠ Brusno, zabezpečenie stravných lístkov pre zamestnancov. Tvorí prílohu uznesenia.

9. Odstránenie stavby plynovej stanice na PB pri bytovkách 547, 549 na parcele KN 761/1.
10. Odkúpenie pozemku od p. Dezidera Luptáka a p. Miroslava Hermánka a dedičov za účelom prístupovej komunikácie na stavebné pozemky KN 1218, KN 1219.
11. Inzerciu v Čipkárskych zvestiach – cena primeraná ploche inzercie.
12. Vybudovať odvodňovací rigol na Dubinke.
13. Realizáciu prác – oprava plota cintorína Brusno a vybudovanie dvoch odtokových mreží na ceste na Dubinke.
14. Zmenu účelu využívania priestorov rodinného domu s. č. 143 z kaviarne a cukrárne na nový spôsob užívania: obchodné priestory – drogeria, kvetinárstvo, darčekový a drobný tovar, farby – laky pre p. Štefaniu Pančuškovú.
Otváracie hodiny prevádzky:
Pondelok – piatok od 7,30 – 12,00 od 13,00 – 17,00 hod.
Sobota od 7,30 – 12,00 hod.
15. Rozšírenie okruhu osôb, ktorým obec zabezpečí stravovania o starostu obce podľa §152 ods. 5 písm. b Zákonníka práce.
16. Prenájom plochy v priestoroch budovy starej školy č. 606 pre p. Marianu Meškanovú za účelom zriadenia predajne kvetov a záhrada.
17. Prenájom domu s. č. 102 pre p. Jozefa Jarabáka na dobu určitú do 31.5.2008 po 500.- Sk mesačne.
18. Odpredaj pozemku KN 1658/6 o výmere 83 m², KN 456/5 diel 1 o výmere 57 m², KN 456/5 diel 2 o výmere 37 m², trvale trávnatý porast pre Bc. Richarda Badániho a manželku.

19. Sponzorský príspevok 5 000.- Sk na MDD pre ZŠ s MŠ Brusno.
 20. Otváracie hodiny Internetovej čítárne v rodinnom dome s. č. 113 pre p. Mariána Fekiača
 Pondelok – piatok 17,00 – 20,00 hod.
 Sobota 16,00 – 20,00 hod.
 Nedeľa 16,00 – 20,00 hod.
 21. Finančný príspevok 1 000.- Sk a bezplatné priestory MKS Brusno za účelom usporiadania VI. ročníka celoslovenského turnaja v mariáši dňa 16. 6. 2007.
 22. Zakúpenie insígnie na reťaze so symbolom obce.
 23. Zakúpenie stojana na obecnú zástavu.
 24. Zmluvu o výpožičke futbalového ihriska pre futbalový klub FK 34 Brusno a to bezplatne na dobu od 1.6.2007 do 31. 12. 2007.
 25. Kosenie trávy a odvoz trávy v okolí bytoviek 330, 333, 336 na ulici Kúpeľná v roku 2007.

C/ ukladá

1. Predsedom komisií zasielať pravidelne zápisnice zo zasadania.
 T: pravidelne Z: v texte

D/ odporúča

Pani starostke

- Dať vypracovať geometrický plán a následne majetkovoprávne vysporiadať kabíny na ihrisko, hokejové ihrisko a pozemky.
- Vyzvať Lesy SR, Povodie Hrona - správcov vodných tokov, aby udržiavali aj lesné jarky v protipovodňovej pripravenosti.

E/ doporučuje

- Spoločenstvu vlastníkov bytov a nebytových priestorov Prameň Brusno, bytoviek 330, 333, 336, aby vyzvali vlastníka pozemkov Slovenský pozemkový fond o zabezpečenie kosenia.

Uznesenie z 3-ieho zasadania OZ bolo prijaté.

Hlasovanie: 8 poslancov za, 0 proti, 0 sa zdržal hlasovania.

Viera Krakovská, starostka obce

Uznesenie č. 4/2007

zo zasadania obecného zastupiteľstva obce Brusno
 zo dňa 30. júla 2007

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO

A/ berie na vedomie

- Kontrolu plnenia uznesenia
- Informáciu o havarijnom stave budovy ZŠ s MŠ – budova MŠ, I. stupňa ZŠ, ŠKD a školská jedáleň.
- Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti ZŠ s MŠ Brusno za II. polrok 2006/2007.
- Správu audítora k účtovej uzávierke za rok 2006
- Informáciu o zriadení archívu pre ZŠ s MŠ v budove starej školy v zmysle registratúrneho a skartačného zákona.
- Informáciu pani starostky o návšteve družobnej obce Mužla v jesenných mesiacoch.

B/ schvaľuje

- Program zasadanie OZ.
- Návrhovú komisiu v zložení: JUDr. Imrich Kolpák, Ing. Peter Ivic, p. Pavol Lihan.
- Overovateľov zápisnice: p. Miroslav Kelemach, Ing. Ján Vaník.
- Zapisovateľa zápisnice: Ing. Viera Sokolová.
- Prehodnotenie a úpravu rozpočtu na rok 2007.
- Zásady rozpočtového hospodárenia obce Brusno.
- Internú smernicu č. 001/2007 – Obeh účtovných dokladov.
480. tis. Sk na zakúpenie a osadenie obrubníkov na Železničnej ulici pred realizáciou spevnenia vozovky asfaltom.
- Preplatenie faktúry za práce na pripojenie kanalizácie na ČOV a vybudovanie kanalizácie do záchranného systému (objekt starej školy).

- Prenájom priestorov v budove č. 140 – Železničná ulica za účelom zriadenia predajne textilu a obuvi pre p. Máriu Csizmárovú.
- Otváracie hodiny prevádzky textilu a obuvi pre p. Máriu Csizmárovú
 Pondelok – piatok 8,00 – 17,00 hod.
 Sobota 8,00 – 12,00 hod.
- Prenájom parcely KN 1370 o výmere 1536 m² od Slovenského pozemkového fondu za účelom prístupovej komunikácie pre p. Igora Šveca ml..
- Finančný príspevok 5.- Sk na obyvateľa pre činnosť spoločného stavebného úradu s účinnosťou od 1. 7. 2007.

C/ ukladá

- Riaditeľovi ZŠ s MŠ Brusno Mgr. Alexandrovi Šabovi rozpracovať pripomienky poslancov k správe o výchovno-vzdelávacej činnosti ZŠ s MŠ v Brusne za II. polrok školského roka 2006/2007.
 T: 30. 9. 2007 Z: v texte

D/ doporučuje

- Riaditeľovi ZŠ s MŠ Brusno Mgr. Alexandrovi Šabovi pokračovať v aktivite vybudovania bazéna v školskom areáli bez finančných nákladov obce.

E/ nesúhlasí

- S rušením Matričného úradu v Brusne. V prípade potreby preukáže potrebu zachovania matričného úradu aj petíciou občanov, prípadne verejným hlasovaním občanov.

Uznesenie z 4-ého zasadania OZ bolo prijaté.

Hlasovanie: 8 poslancov za, 0 proti, 0 sa zdržal hlasovania.

Viera Krakovská, starostka obce

Uznesenie č. 5/2007

zo zasadania obecného zastupiteľstva obce Brusno
 zo dňa 24. septembra 2007

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO

A/ berie na vedomie

- Kontrolu plnenia uznesenia.
- Ponuku na kosenie p. Jakuba Slabeciusa.
- Žiadosť ZŠ s MŠ Brusno o obnovenie priestorov pre chodcov, ktoré sa nachádzajú pred vstupom do základnej školy, do starej školy, do Domu tradičných umení.

B/ schvaľuje

- Program zasadanie OZ.
- Návrhovú komisiu v zložení: p. Kamil Uhrík, Ing. Ján Vaník, p. Róbert Hermánek.
- Overovateľov zápisnice: p. Miroslav Kelemach, Ing. Peter Ivic.
- Zapisovateľa zápisnice: Ing. Viera Sokolová.

- Prehodnotenie rozpočtu po období júl 2007.
- Nákup programu ekonomický softvér – účtovníctvo, majetok obce.
- Zakúpenie 2 kusov informačných tabúl s osvetlením.
- Smernicu č. 1/2007 o jednotnom postupe pri verejnom obstarávaní zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na uskutočňovanie stavebných práca zákaziek na poskytovanie služieb. Článok III. odsek 3 zmena „uchádzačov“.
- Odpredaj majetku pre obec Slovenská Lupča - umelecká škola za 50 000.- Sk Inventúrny zoznam tvorí prílohu uznesenia.
- Prenájom poľnohospodárskej pôdy pre Roľnícke družstvo Hron, Námestie SNP 16, Slovenská Lupča. V nájomnej zmluve budú za- definované podmienky: prenajatú poľnohospodársku pôdu budú riadne obhospodarovať.
 Cena prenajatej poľnohospodárskej pôdy:
 Trvalý trávnatý porast á 800,- Sk/ha
 Orná pôda á 1 200,- Sk/ha
 Po prijatí eura sa bude cena pôdy aktualizovať.

11. Maloobchodnú predajňu rezaných kvetov, črepníkových kvetov, záhradníckych potrieb, školských potrieb, papieriectvo a doplnkový tovar v súkromných priestoroch Brusno, ul. Školská 353 pre p. Marianu Meškanovú.
Otváracie hodiny
Pondelok – piatok 8,00 – 11,30 hod. 12,00 – 17,00 hod.
Sobota 8,00 – 12,00 hod.
12. Poskytovanie ubytovacích služieb v rodinnom dome p. Jána Škondeja.
13. Odpredaj parcely KN 1636/8 o výmere 17 m², zastavané plochy v zmysle geometrického plánu č. 14420767-016/2007 zo dňa 23. 7. 2007 pre p. Veroniku Bicianovú a Darinu Šagátovú.
14. Prevádzku predajne second-hand s textilom a doplnkovým tovarom v rodinnom dome s. č. 111 vlastníka p. Jozefa Vaníka a manželky pre p. Ing. Milana Kraica.
Otváracie hodiny
Pondelok – piatok 9,00 – 18,00 hod.
Sobota 9,00 – 12,00 hod.
15. Finančnú podporu 5 000,- Sk pre Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Cesta na amfiteáter 1 na vydanie pripravovanej publikácie z vedeckej konferencie „Krajina, história a tradície čipkárskych obcí Horehronia“.

16. Odpredaj dreva pre rodinu Greškovicov.
17. Drevnú hmotu z výrubu agátov na priestranstve starej školy Brusno pre p. Vladimíra Vágnera. Výrub si zabezpečí sám, na vlastné prostriedky. Terén uprace.
18. Prenájom priestorov v budove bývalého obecného úradu na Železničnej ulici s. č. 104 za účelom skladových priestorov pre p. Máriu Csizmárovú.

C/ ukladá

1. Pani starostke prehodnotiť trhový poriadok v časti Predajné dni.

D/ neschvaľuje

1. Prenájom poľnohospodárskych pozemkov pre p. Martina Šuhajdu z dôvodu predloženia výhodnejšej ponuky zo strany Roľníckeho družstva Slovenská Lupča.
2. Úpravu kapitálových výdavkov pre ZŠ s MŠ Brusno.

Uznesenie z 5-eho zasadania OZ bolo prijaté.

Hlasovanie: 8 poslancov za, 0 proti, 0 sa zdržal hlasovania.

Viera Krakovská, starostka obce

Uznesenie č. 6/2007

zo zasadania obecného zastupiteľstva obce Brusno
zo dňa 26. novembra 2007

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO

A/ berie na vedomie

- Kontrolu plnenia uznesení.
- Vyhodnotenie činností komisií.
- Oznámenie Základnej školy s materskou školou o počte detí v školskom klube detí.
- Oznámenie Nadeždy Geletkovej o zmene vlastníka prevádzky textilu na Kúpeľnej ulici – nový vlastník Patrícia Geletková.

B/ schvaľuje

- Program zasadania OZ.
- Návrhovú komisiu v zložení: p. Pavol Lihan, p. Miroslav Kelemach, JUDr. Imrich Kolpák.
- Overovateľov zápisnice: p. Kamil Uhrík, Ing. Peter Ivic.
- Zapisovateľa zápisnice: Ing. Viera Sokolová.
- Bezplatný prenájom miestneho kultúrneho strediska dňa 5.1.2008 za účelom organizovania 6.ročníka gospelového festivalu zborov a skupín Tóny lásky pre Rímskokatolícky farský úrad Brusno..
- Prenájom nebytových priestorov v zdravotnom stredisku Brusno za účelom zriadenia detskej a dorastovej ambulancie pre SO-ANRE s.r.o. MUDr. Soňa Zatlukalová.
- Ordinačné hodiny v detskej a dorastovej ambulancii Brusno MUDr. Soňa Zatlukalová:
Utorok 11.30 – 13.00 hod.
Štvrtok 11.30 – 13.00 hod.
Piatok 11.30 – 13.00 hod.
- Inventarizačné komisie pre inventarizáciu majetku rok 2007-tvoria prílohu uznesenie.
- Štatút obecnej knižnice v Brusne číslo 1/2007.
- Doplnok k VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi.
- Investičné akcie na rok 2008-tvoria prílohu uznesenia.
- Pracovný poriadok Obce Brusno.
- Doplnok k VZN o trhovisku - predajné dni pondelok až sobota.
- Dotácie z rozpočtu obce v zmysle VZN 48/2005 § 3 pre rok 2008 nasledovne:
Združenie rodičov pri ZŠ Brusno 10.000,- Sk
Slovenské misijné hnutie klub Brusno 10.000,- Sk
Klub rekreačnej telesnej výchovy a športu Brusno 10.000,- Sk
OLYMP oddiel kulturistiky Brusno 10.000,- Sk
Lyžiarsky oddiel Brusno 10.000,- Sk
Volejbalový klub Brusno 10.000,- Sk
Rímskokatolícky farský úrad Brusno – pre duchovný a kultúrny rozvoj mládeže 10.000,- Sk
Turistický oddiel Ondrobrus Brusno 10.000,- Sk

Miestna organizácia jednoty dôchodcov Brusno 10.000.-Sk
Obecný hasičský zbor Brusno 68.000.-Sk
Futbalový klub 34 Brusno 310.000.-Sk

- Zverejnenie reklamného článku v Čipkárskych zvestiach o možnostiach a službách internetovej čítárne Brusno, ul. Železničná 113. Cena primeraná ploche inzercie.
- Zmenu otváracích hodín v predajni textil obuv na Železničnej 140, Mária Csizmárová.
Pondelok: Voľný deň
Utorok – Piatok 8,00–12,00 hod. 13,00 –17,30 hod.
Sobota 8,00–12,00 hod.
- Propagáciu ubytovacieho zariadenia p. Jána Škondeja na internetovej stránke Obce Brusno za poplatok 500,- Sk ročne.
- Poskytnutie priestorov Miestneho kultúrneho strediska Brusno pre Obecný hasičský zbor Brusno za účelom usporiadania akcií v dňoch 12. 1. 2008, 2. 2. 2008.
- Opravu hasičského vozidla – spojky Liaz CAS 25 v SAD Banská Bystrica v predpokladanej sume 32.000.-Sk.
- Energetický audit verejného osvetlenia vo výške 25.000.-Sk.

C/ neschvaľuje

- Poskytnutie finančnej dotácie pre futbalové mužstvo starých pánov, nakoľko nespĺňajú podmienky VZN č.48/2005 § 3, zákona 582,583/2004 Z. z.
- Žiadosť Rímskokatolíckej cirkvi -Farský úrad Brusno o finančné prostriedky na opravu budovy farského úradu, nakoľko by sa jednalo o investíciu do cudzieho majetku.

D/ presúva

- Žiadosť p. Antona Turiaka o odkúpenie obecného pozemku KN č. 1385 o výmere 290 m² za účelom prístupu k rodinnému domu.

Uznesenie zo 6-eho zasadania OZ bolo prijaté.

Hlasovanie: 9 poslancov za, 0 proti, 0 sa zdržal hlasovania.

Viera Krakovská, starostka obce

Oprava statiky budovy školy.

Informácie pre občanov

Všeobecné záväzné nariadenie obce Brusno č. 48/2005 o podmienkach poskytovania dotácie z rozpočtu obce

Obecné zastupiteľstvo obce Brusno vo veciach územnej samosprávy v zmysle ustanovenia § 4 ods. 3 písm. g) a § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a podľa § 7 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa uznieslo na všeobecne záväznom nariadení:

§ 1 Predmet nariadenia

1. Toto všeobecne záväzné nariadenie (ďalej len „nariadenie“) upravuje pravidlá postupu pri poskytovaní dotácie právnickej osobe a fyzickej osobe – podnikateľovi z rozpočtu obce.
2. Dotáciou sa rozumie nenávratná dotácia poskytovaná právnickej osobe a fyzickej osobe – podnikateľovi.

§ 2 Poskytovanie dotácie

1. Obecné zastupiteľstvo obce v rozpočte obce na príslušný rozpočtový rok rozpočtuje podľa ods. 2 prostriedky na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel použitia prostriedkov.
2. Právnickej osobe, ktorej zakladateľom nie je obec a fyzickej osobe – podnikateľovi, ktoré majú sídlo alebo trvalý pobyt na území obce, môže obec poskytovať dotácie z rozpočtu obce len na podporu všeobecne prospešných služieb a všeobecne prospešných alebo verejnoprospešných účelov:
 - a) tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt,
 - b) ochrana ľudských práv a základných slobôd,
 - c) vzdelávanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry,
 - d) tvorba a ochrana životného prostredia a ochrana zdravia obyvateľstva,
 - e) ochrana práv detí a mládeže.

§ 3 Podmienky poskytovania dotácie

1. Obec môže na základe odôvodnenej žiadosti poskytnúť právnickej osobe a fyzickej osobe – podnikateľovi uvedenú v § 2 ods. 2 nariadenia dotáciu podľa § 2 nariadenia na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel použitia prostriedkov, schválených v rozpočte obce na príslušný rozpočtový rok.
2. Písomná žiadosť musí obsahovať:
 - a) presné označenie a adresu žiadateľa (pri právnickej osobe a fyzickej osobe – podnikateľovi uviesť obchodné meno, sídlo, IČO)
 - b) účel poskytnutia dotácie (označenie konkrétneho použitia, úloh.....)
 - c) peňažný ústav a číslo účtu, na ktorý možno dotáciu poukázať,
 - d) údaje o predpokladaných nákladoch akcie, na ktorú sa žiada dotácia,
 - e) rozsah, výška dotácie,
 - f) podpis oprávnenej osoby,
 - g) ak je žiadateľom nezisková organizácia alebo nadácia, doloží žiadateľ doklad o registrácii.

3. Žiadosť o poskytnutie dotácie na nasledujúci rok právnická osoba a fyzická osoba – podnikateľ predkladajú na obecný úrad obce do 30. septembra kalendárneho roka. V mimoriadnych a opodstatnených prípadoch právnická osoba a fyzická osoba – podnikateľ môže podať žiadosť aj v inom termíne. Žiadosť o poskytnutie dotácie na rok 2005 právnická osoba a fyzická osoba – podnikateľ môže predložiť na obecný úrad obce do 31. augusta 2005.
4. Právnickej osobe a fyzickej osobe – podnikateľovi možno poskytnúť dotáciu z rozpočtu obce len jedenkrát za kalendárny rok.
5. Dotáciu možno poskytnúť právnickej osobe a fyzickej osobe – podnikateľovi, ktorý nemá daňový nedoplatok na miestnych daniach a miestnom poplatku voči obci.
6. Na poskytnutie dotácie z rozpočtu obce nie je právny nárok.
7. O poskytnutí dotácie z rozpočtu obce rozhodujú orgány obce.
8. Poskytnutá dotácia podlieha ročnému zúčtovaniu s rozpočtom obce. Právnická osoba a fyzická osoba – podnikateľ, ktorému bola poskytnutá dotácia je povinná zúčtovať prostriedky do 30 kalendárnych dní po ich použití, najneskôr však do 30. 11. 2005.
9. Ak poskytnuté prostriedky nemožno vyčerpať do konca kalendárneho roka, právnická osoba a fyzická osoba – podnikateľ je povinná požiadať obec o predĺženie termínu zúčtovania. V odôvodnených prípadoch je možné požiadať i o zmenu účelu použitia prostriedkov.
10. Právnickej osobe a fyzickej osobe – podnikateľovi, ktorej boli poskytnuté prostriedky a neboli použité, je povinná ich vrátiť v termíne zúčtovania na príjmový účet obce.
11. Ak právnická osoba a fyzická osoba – podnikateľ nesplní zmluvné podmienky o poskytnutí dotácie, ďalšiu dotáciu obec môže poskytnúť tejto osobe, len ak uplynulo najmenej 5 rokov po skončení roka, v ktorom bola dotácia poskytnutá.

§ 4 Rozhodovanie o poskytnutí dotácie

1. O poskytnutí dotácie a o jej výške rozhoduje:
 - a) starosta obce do 10.000,-Sk
 - b) obecné zastupiteľstvo obce nad 10.000,-Sk
2. O zmene predĺženia termínu zúčtovania prostriedkov rozhoduje starosta obce.
3. O zmene účelu použitia prostriedkov rozhoduje orgán obce, ktorý rozhodol o poskytnutí dotácie podľa ods. 1.
4. O poskytnutí dotácie starosta obce do 30 dní po rozhodnutí o poskytnutí dotácie uzavrie s právnickou osobou a fyzickou osobou – podnikateľom zmluvu o poskytnutí dotácie z rozpočtu obce. Zmluva musí mať písomnú formu a musí obsahovať:
 - a) účel a podmienky použitia dotácie,
 - b) výšku dotácie,
 - c) zúčtovanie dotácie,
 - d) zodpovednosť za porušenie finančnej disciplíny.

§ 5 Zodpovednosť za porušenie finančnej disciplíny

Pri porušení finančnej disciplíny právnickou osobou a fyzickou osobou – podnikateľom, obec postupuje podľa § 31 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

§ 6 Záverečné ustanovenia

1. Toto všeobecne záväzné nariadenie č. 48/2005 schválilo obecné zastupiteľstvo obce Brusno na svojom zasadnutí dňa 23.5.2005 uznesením č. 23/B13/2005.
2. Toto všeobecne záväzné nariadenie nadobúda účinnosť 15. dňom od jeho vyhlásenia.

V Brusne 23. 5. 2005
Viera Krakovská, starostka obce

Všeobecné záväzné nariadenie obce Brusno č. 59/2007 o poskytovaní opatrovateľskej služby

Obecné zastupiteľstvo obce BRUSNO vo veciach územnej samosprávy v zmysle § 6 ods. 1 a § 4 ods. 3 písm. p) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov sa uznieslo na tomto:

všeobecne záväznom nariadení

§ 1 Predmet nariadenia

Toto všeobecne záväzné nariadenie (ďalej len „nariadenie“) upravuje podmienky a rozsah poskytovania opatrovateľskej služby, spôsob určenia úhrady, výšku úhrady a spôsob platenia úhrady za opatrovateľskú službu.

§ 2 Poskytovanie opatrovateľskej služby obcou

1. Obec Brusno pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti poskytuje opatrovateľskú službu:
 - a) občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní

1. nevyhnutných životných úkonov,
 2. nevyhnutných prác v domácnosti alebo
 3. kontaktu so spoločenským prostredím, najmä sprievodom, tľmočením v posunkovej reči pre nepočujúce osoby a predčítaním,
- b) dieťaťu do skončenia povinnej školskej dochádzky, ak osobnú, celodennú a riadnu starostlivosť o dieťa nemôžu z vážnych dôvodov poskytovať alebo zabezpečiť rodičia, alebo občan, ktorý prevzal takéto dieťa do starostlivosti, nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu,
 - c) matka, ak sa jej narodili tri a viac detí alebo sa jej v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá.
 - d) aj pre deti, ktoré sú po povinnej školskej dochádzky a ich zdravotné problémy si vyžadujú starostlivosť napr. dietne stravovanie – osobitná príprava jedál a pod.
2. Opatrovateľská služba sa poskytuje v byte občana.
 3. Občan je povinný platiť úhradu za poskytnutú opatrovateľskú službu podľa príjmu a majetku.

§ 3 Okruh osôb, ktorým sa poskytuje opatrovateľská služba

Obec poskytuje opatrovateľskú službu občanovi, ktorý má na území obce trvalý pobyt alebo prechodný pobyt¹⁾.

§ 4 Postup pri poskytovaní opatrovateľskej služby

1. Konanie o poskytovaní opatrovateľskej služby sa začína na základe písomnej žiadosti občana alebo z vlastného podnetu obce. Ak občan vzhľadom na svoj zdravotný stav nemôže sám podať žiadosť, môže s jeho súhlasom a na základe potvrdenia ošetrojúceho lekára o zdravotnom stave tohto občana podať žiadosť manžel, manželka, rodičia a jeho deti, ak sú spôsobilí na právne úkony.
2. Žiadosť občana o poskytovanie opatrovateľskej služby musí obsahovať:
 - a) meno, priezvisko, rodné číslo, ak je pridelené,
 - b) adresa trvalého pobytu alebo prechodného pobytu,
 - c) forma sociálnej pomoci, ktorú občan požaduje.
3. Občan podáva žiadosť na predpísanom tlačíve, ktoré tvorí prílohu č. 1 tohto nariadenia. Tlačívo sa nachádza na obecnom úrade obce.
4. K písomnej žiadosti je občan povinný predložiť:
 - a) potvrdenie o príjme v kalendárnom mesiaci, v ktorom bola podaná žiadosť o sociálnu pomoc,
 - b) potvrdenie o príjme za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti o sociálnu pomoc,
 - c) potvrdenie o príjme za predchádzajúci kalendárny rok,
 - d) potvrdenie o majetkových pomeroch,
 - e) odporúčanie ošetrojúceho lekára,
 - f) potvrdenie úradu práce sociálnych vecí a rodiny o tom, že občanovi nie je poskytovaný peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo sa občanovi neposkytuje celodenné, osobné a riadne opatrovanie osobou uvedenou v § 64a ods. 2 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov,
 - g) potvrdenie od lekára, že u občana nie je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou.
5. Obec na základe žiadosti alebo vlastného podnetu vykoná návštevu v rodine žiadateľa a určí rozsah opatrovateľskej služby na základe odporúčania ošetrojúceho lekára.
6. Obec o rozsahu poskytnutia opatrovateľskej služby a o úhrade za ňu vydá žiadateľovi písomné rozhodnutie.
7. Opatrovateľskú službu možno poskytovať občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia príslušného orgánu o jej poskytovaní,

najskôr odo dňa podania žiadosti o poskytovanie opatrovateľskej služby.

§ 5 Spôsob určenia úhrady za opatrovateľskú službu

Úhrada za opatrovateľskú službu v kalendárnom mesiaci sa určí podľa rozsahu poskytovaných nevyhnutných životných úkonov, nevyhnutných prác v domácnosti a zabezpečenia kontaktu so spoločenským prostredím a výšky úhrady za nevyhnutný životný úkon, nevyhnutnú prácu v domácnosti a za zabezpečenie kontaktu so spoločenským prostredím v prepočte na 30 kalendárnych dní.

§ 6 Výška úhrady za opatrovateľskú službu

Občan je povinný platiť úhradu za:

1. Nevyhnutné životné úkony:
 - a) bežné úkony osobnej hygieny vrátane holenia, pomoc pri obliekaní a vyzliekaní, pomoc pri presune na vozík, na lôžko, pomoc pri použití WC 7,- Sk/deň,
 - b) kúpanie vrátane umytia vlasov 10,- Sk/úkon,
 - c) donáška obeda, dovoz obeda alebo iného teplého jedla, pomoc pri podávaní jedla a pri pití 8,- SK/úkon,
 - d) starostlivosť a výchova nahrádzajúca prirodzené rodinné prostredie 10,- Sk/hod.,
 - e) dohľad 12,- Sk/hod..
2. Nevyhnutné práce v domácnosti:
 - a) donáška uhlia, donáška dreva, vynesenie popola, donáška vody, kúrenie vo vykurovacích telesách a ich čistenie 12,- Sk/deň,
 - b) nákup a ďalšie nevyhnutné činnosti súvisiace s prevádzkou domácnosti 12,- Sk/deň,
 - c) práce spojené s udržiavaním domácnosti 40,- Sk/deň,
 - d) príprava a varenie raňajok, obeda, prípadne olovranu alebo večere 15,- Sk/deň,
 - e) pranie osobnej bielizne, žehlenie osobnej bielizne a ostatnej bielizne 10,- Sk/kg.
3. Kontakt so spoločenským prostredím sa zabezpečuje:
 - a) sprievodom,
 1. na lekárske vyšetrenie .5.-Sk/deň,
 2. na vybavenie úradných záležitostí .8.-Sk /deň,
 3. do školy, zo školy, do zamestnania a zo zamestnania 6,-Sk/deň,
 4. na kultúrne podujatia, na telovýchovné podujatia a na iné verejné podujatia 10,-Sk/deň,
 - b) tľmočením v posunkovej reči pre nepočujúce osoby, pri lekárskom vyšetrení 10.-Sk/deň.

§ 7 Spoločné a záverečné ustanovenia

1. Toto všeobecne záväzné nariadenie č.59/2007 schválilo obecné zastupiteľstvo obce Brusno na svojom zasadnutí dňa 14.12.2007 uznesením č. 7/B7/2007
2. Ruší sa všeobecne záväzné nariadenie obce č. 45/2004 zo dňa 14. 6. 2004 o úhrade za sociálnu pomoc poskytnutú obcou.
3. Toto všeobecne záväzné nariadenie nadobúda účinnosť 15. dňom od jeho vyhlásenia.

V Brusne 17.12.2007

Viera Krakovská, starostka obce

Vyvesené na úradnej tabuli dňa 29. 11. 2007

Zvesené z úradnej tabule dňa 14. 12. 2007

¹⁾ zákon č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Všeobecne záväzné nariadenie obce Brusno o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady č. 58/2007

Obecné zastupiteľstvo obce Brusno vo veciach územnej samosprávy v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších právnych predpisov a v zmysle ustanovení § 2 ods. 1 a 2, § 8 ods. 2, § 12 ods. 2 a 3, § 16 ods. 2, § 17 ods. 2, 3 a 4, § 21 ods. 2, § 29, § 36, § 43, § 51, § 59, § 83, § 98 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o miestnych daniach a poplatku“) sa uznieslo na tomto: **všeobecne záväznom nariadení**

PRVÁ ČASŤ

§ 1 Predmet úpravy

Týmto všeobecne záväzným nariadením (ďalej len „nariadenie“) obec Brusno (ďalej len „správca dane“)

- a) ustanovuje miestne dane a miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady,
- b) určuje sadzbu dane a poplatku, spôsob vyberania dane a poplatku, daňovú povinnosť daňovníka a poplatníka,
- c) ustanovuje oslobodenie od dane, zníženie dane, zníženie poplatku a odpustenie poplatku.

§ 2 Druhy miestnych daní

1. Správca dane zavádza a ukladá od 1. januára 2008 na svojom území tieto miestne dane:

- a) daň z nehnuteľností,
 - b) daň za psa,
 - c) daň za užívanie verejného priestranstva,
 - d) daň za ubytovanie,
 - e) daň za predajné automaty,
 - f) daň za nevýherné hracie prístroje.
2. Správca dane ukladá od 1. januára 2008 na svojom území miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

§ 3 Zdaňovacie obdobie

1. Zdaňovacím obdobím miestnych daní uvedených v § 2 ods. 1 písm. a), b), e), f) zákona o miestnych daniach a poplatku je kalendárny rok.
2. Správca dane určuje zdaňovacie obdobie pre miestne dane uvedené v § 2 ods. 1 písm. c) a d) tohto nariadenia
- za užívanie verejného priestranstva je zdaňovacím obdobím doba (každý aj začatý deň), počas ktorej sa skutočne osobitne užíva verejné priestranstvo,
 - za ubytovanie je zdaňovacie obdobie doba (počet prenocovaní), počas ktorej sa fyzická osoba odplatne prechodne ubytuje v ubytovacom zariadení.

DRUHÁ ČASŤ

§ 4 Daň z nehnuteľností

Daň z nehnuteľností zahŕňa

- a) daň z pozemkov,
- b) daň zo stavieb,
- c) daň z bytov a z nebytových priestorov v bytovom dome (ďalej len „daň z bytov“).

DAŇ Z POZEMKOV

§ 5 Hodnota pozemku

Správca dane ustanovuje hodnotu lesných pozemkov, na ktorých sú hospodárske lesy na 1,52 za 1 m².

§ 6 Sadzba dane

1. Ročná sadzba dane z pozemkov podľa § 8 ods. 1 zákona o miestnych daniach a poplatku je 0,25% zo základu dane.
2. Ročnú sadzbu dane z pozemkov uvedenú v ods. 1 správca dane zvyšuje v obci u pozemkov v tomto členení:
- a) orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady na 0,60% zo základu dane,
 - b) trvalé trávne porasty na 1,20% zo základu dane,
 - c) záhrady na 0,50% zo základu dane,
 - d) lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy na 0,60% zo základu dane,
 - e) rybníky s chovom rýb a ostatné hospodársky využívané vodné plochy na 0,50% zo základu dane,
 - f) zastavané plochy a nádvorí na 0,50% zo základu dane,
 - g) stavebné pozemky na 0,50% zo základu dane,
 - h) ostatné plochy okrem stavebných pozemkov na 0,50% zo základu dane.

DAŇ ZO STAVIEB

§ 7 Sadzba dane

1. Ročná sadzba dane zo stavieb podľa § 12 ods. 1 zákona o miestnych daniach a poplatku je 1 Sk za každý aj začatý m² zastavanej plochy.
2. Ročnú sadzbu dane zo stavieb uvedenú v ods. 1 správca dane zvyšuje v obci pre:
- a) stavby na bývanie a drobné stavby, ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu na 1.80 Sk za každý aj začatý m² zastavanej plochy,
 - b) stavby na pôdohospodársku produkciu, skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby využívané na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu na 3,60 Sk za každý aj začatý m² zastavanej plochy,
 - c) stavby rekreačných a záhradkárskych chát a domčekov na individuálnu rekreáciu na 5 Sk za každý aj začatý m² zastavanej plochy,
 - d) samostatne stojace garáže a za samostatné stavby hromadných garáží a stavby určené alebo používané na tieto účely, postavené mimo bytových domov na 7,20 Sk za každý aj začatý m² zastavanej plochy,
 - e) priemyselné stavby, stavby, slúžiace energetike, stavby, slúžiace stavebníctvu, stavby využívané na skladovanie vlastnej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu na 19 Sk za každý aj začatý m² zastavanej plochy,

- f) stavby na ostatné podnikanie a na zárobkovú činnosť, skladovanie a administratívu súvisiacu s ostatným podnikaním a zárobkovou činnosťou na 43 Sk za každý aj začatý m² zastavanej plochy,
 - g) ostatné stavby neuvedené v písmenách a) až f) na 1,80 Sk za každý aj začatý m² zastavanej plochy.
3. Správca dane pri viacpodlažných stavbách určuje príplatok za každé ďalšie podlažie okrem prvého nadzemného podlažia u:
- a) stavby na bývanie a drobné stavby, ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu v sume 1 Sk za každé ďalšie podlažie okrem prvého nadzemného podlažia,
 - b) stavby na pôdohospodársku produkciu, skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby využívané na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu v sume 1 Sk za každé ďalšie podlažie okrem prvého nadzemného podlažia,
 - c) stavby rekreačných a záhradkárskych chát a domčekov na individuálnu rekreáciu v sume 1 Sk za každé ďalšie podlažie okrem prvého nadzemného podlažia,
 - d) priemyselnej stavby, stavby, slúžiace energetike, stavby, slúžiace stavebníctvu, stavby využívané na skladovanie vlastnej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu v sume 1 Sk za každé ďalšie podlažie okrem prvého nadzemného podlažia,
 - e) stavby na ostatné podnikanie a na zárobkovú činnosť, skladovanie a administratívu súvisiacu s ostatným podnikaním a zárobkovou činnosťou v sume 1,30 Sk za každé ďalšie podlažie okrem prvého nadzemného podlažia,
 - f) ostatných stavieb neuvedených v písmenách a) až e) v sume 1 Sk za každé ďalšie podlažie okrem prvého nadzemného podlažia.

DAŇ Z BYTOV

§ 8 Sadzba dane

1. Ročná sadzba dane z bytov podľa § 16 ods. 1 zákona o miestnych daniach a poplatku je 1 Sk za každý aj začatý m² podlahovej plochy bytu a nebytového priestoru.
2. Ročnú sadzbu dane z bytov uvedenú v ods. 1 správca dane zvyšuje v obci u:
- a) bytov na 2 Sk za každý začatý m² podlahovej plochy bytu,
 - b) nebytových priestorov na 2 Sk za každý začatý m² podlahovej plochy nebytového priestoru.

SPOLOČNÉ USTANOVENIA PRE DAŇ Z NEHNUTEĽNOSTÍ

§ 9 Oslobodenie od dane

Správca dane oslobodzuje od dane z pozemkov:

- a) pozemky, na ktorých sú cintoríny, kolumbáriá, urnové háje a rozptylové lúky,
- b) pozemky, na ktorých sú verejné športoviská.

§ 10 Daňové priznanie k dani z nehnuteľností v spoluvlastníctve

Písomné oznámenie (podľa § 19 ods. 2 zákona o miestnych daniach a poplatku) o určení zástupcu na podanie daňového priznania, spoluvlastníci oznámia správcovi dane na predpísanom tlačíve uvedeného v prílohe č. 1 tohto nariadenia, ktoré obsahuje podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti. Tlačívo je pre daňovníkov k dispozícii u správcu dane. Daňovníci sú povinní tlačívo si sami vypísať podľa predtlaču. Vyplnené tlačívo sa doručuje priamo správcovi dane alebo pošou.

§ 11 Platenie dane v splátkach

1. Vyrubená daň z nehnuteľností je splatná:
- a) ak ide o daňovníka, prevádzkujúceho poľnohospodársku výrobu v troch splátkach, a to 20% dane do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného výmeru, 30% dane do 30. júla a 50% dane do 30. novembra bežného zdaňovacieho obdobia,
 - b) v ostatných prípadoch v štyroch rovnakých splátkach, a to do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného výmeru, 31. júla, 30. septembra a 30. novembra bežného zdaňovacieho obdobia, za ktoré sa daň vyrubuje.
2. Ak ročná daň vyrubená fyzickej osobe nepresahuje 1.000 Sk, právnickej osobe a fyzickej osobe – podnikateľovi 10.000 Sk, je splatná do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného výmeru.
3. Daň možno zaplatiť naraz aj vtedy, ak je vyššia, ako je uvedená v predchádzajúcom odseku.
4. Daň nižšiu ako 50 Sk nebude správca dane vyrubovať ani vyberať.

TRETIA ČASŤ DAŇ ZA PSA

§ 12 Povinnosť daňovníka

Daňovník je povinný písomne oznámiť správcovi dane vznik daňovej povinnosti v lehote do 30 dní odo dňa vzniku daňovej povinnosti na predpísanom tlačíve uvedeného v prílohe č. 2 tohto nariadenia, ktoré obsahuje podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti a spôsoby preukazovania vzniku a zániku daňovej povinnosti. Tlačívo je pre daňovníka k dispozícii u správcu dane. Daňovník je povinný tlačívo si sám vypísať podľa predtlaču. Vyplnené tlačívo sa doručuje priamo správcovi dane alebo poštou.

§ 13 Sadzba dane

Správca dane určuje sadzbu dane 300 Sk za jedného psa a kalendárny rok. Taktó určená sadzba dane platí za každého ďalšieho psa u toho istého daňovníka.

§ 14 Spôsob vyberania dane

1. Daň za psa je splatná naraz.
2. Daňovník môže platiť a odvádzať miestnu daň týmito spôsobmi:
 - a) v hotovosti priamo do pokladne správcu dane,
 - b) bezhotovostným prevodom na účet správcu dane číslo účtu 2725 – 312/0200 vedený v VÚB, a.s. Banská Bystrica

ŠTVRTÁ ČASŤ

DAŇ ZA UŽÍVANIE VEREJNÉHO PRIESTRANSTVA

§ 15 Verejné priestranstvá a ich užívanie

1. Verejnými priestranstvami v obci sú:
 - a) miesta na miestnej komunikácii – Kúpeľná ulica, Pod Strážňou, Okružná ulica, Železničná ulica, Pod Dubinkou, Pod Brezinkou, Konopiská, Brusenec, Školská ulica, Ondrejská ulica, Oremlaz, Kakatka, Rad, Športová ulica, Lúka, Záhumnie,
 - b) miesta pred a za obecným úradom par. č. 895/2, ďalej miesta na par. č. 1137, 582, 161/2, 172/1, 172/2, 761/1.
2. Osobitným spôsobom môže fyzická osoba alebo právnická osoba užívať verejné priestranstvá na:
 - a) umiestnenie zariadenia, slúžiaceho na poskytovanie služieb a predajného zariadenia na pozemku par. č. 1636 pred predajňou „Kortex“, par. č. 762 pred „Hotelom Brusno“.
 - b) umiestnenie stavebného zariadenia a umiestnenie skládky na pozemku vo vlastníctve obce, ktorý je najbližší k pozemku vo vlastníctve stavebníka alebo vlastníka skládky.
 - c) trvalé parkovanie vozidla mimo strážneho parkoviska.
3. Daňovník je povinný písomne oznámiť správcovi dane deň začatia osobitného užívania verejného priestranstva v lehote 3 dni pred začatím osobitného užívania verejného priestranstva najneskôr v deň vzniku daňovej povinnosti na predpísanom tlačíve uvedeného v prílohe č. 3 tohto nariadenia, ktorá obsahuje podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti. Tlačívo je pre daňovníka k dispozícii u správcu dane. Daňovník je povinný tlačívo si sám vypísať podľa predtlaču. Vyplnené tlačívo sa doručuje priamo správcovi dane alebo poštou.

§ 16 Sadzba dane

Správca dane určuje sadzbu dane za osobitné užívanie verejného priestranstva:

- a) za umiestnenie zariadenia, slúžiaceho na poskytovanie služieb a predajného zariadenia 1 Sk za každý aj začatý m² a každý aj začatý deň,
- b) za umiestnenie stavebného zariadenia 1 Sk za každý aj začatý m² a každý aj začatý deň,
- c) za umiestnenie skládky 5 Sk za každý aj začatý m² a každý aj začatý deň,
- d) za trvalé parkovanie vozidla mimo strážneho parkoviska 1 Sk za každý aj začatý m² a každý aj začatý deň.

§ 17 Spôsob vyberania dane

1. Daň za užívanie verejného priestranstva je splatná naraz.
2. Daňovník môže platiť a odvádzať miestnu daň týmito spôsobmi:
 - a) v hotovosti priamo do pokladne správcu dane,
 - b) bezhotovostným prevodom na účet správcu dane číslo účtu 2725 – 312/0200 vedený v VÚB, a.s. Banská Bystrica

PIATA ČASŤ DAŇ ZA UBYTOVANIE

§ 18 Sadzba dane

Správca dane určuje sadzbu dane za ubytovanie 30 Sk na osobu a prenocovanie.

§ 19 Daňová povinnosť

1. Daňová povinnosť vzniká dňom začatia poskytovania odplatného prechodného ubytovania fyzickej osobe v ubytovacom zariadení, ktorých kategorizáciu určuje § 2 vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 419/2001 Z. z., ktorou sa upravuje kategorizácia ubytovacích zariadení a klasifikačné znaky na ich zaradovanie do tried.
2. Platiteľ dane je povinný písomne oznámiť deň vzniku alebo deň zániku daňovej povinnosti správcovi dane do 30 dní odo dňa vzniku alebo zániku daňovej povinnosti na predpísanom tlačíve uvedeného v prílohe č. 4 tohto nariadenia, ktoré obsahuje podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti. Tlačívo je pre platiteľa dane k dispozícii u správcu dane. Platiteľ dane je povinný tlačívo si sám vypísať podľa predtlaču. Vyplnené tlačívo sa doručuje priamo správcovi dane alebo poštou.
3. Platiteľ dane je povinný viesť písomne preukázanú evidenciu ubytovaných fyzických osôb – knihu ubytovaných. V knihe ubytovaných je platiteľ dane povinný očíslovať strany a predložiť knihu ubytovaných správcovi dane, do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti, na opečiatkovanie a potvrdenie správnosti začatia vedenia evidencie. Kniha ubytovaných musí obsahovať:
 - meno a priezvisko ubytovaného,
 - číslo občianskeho preukazu alebo cestovného pasu,
 - trvalý pobyt,
 - dátum príchodu a odchodu.

Platiteľ dane je povinný na výzvu správcu dane predložiť knihu ubytovaných pri kontrole alebo ju doručiť správcovi dane v lehote stanovenej vo výzve.

4. Platiteľ dane je povinný vydať daňovníkovi (fyzická osoba, ktorá sa v zariadení odplatne prechodne ubytuje) potvrdenie o zaplatení dane. Potvrdenie o zaplatení dane musí obsahovať:

- číslo potvrdenia,
- dátum vydania potvrdenia,
- kto vystavil potvrdenie a kto prijal zaplatenú daň,
- komu bolo vystavené potvrdenie a kto zaplatil daň,
- počet prenocovaní,
- výška zaplatenej dane,
- pečiatka a podpis oprávnenej osoby, ktorá vystavila potvrdenie.

Potvrdenie o zaplatení dane je platiteľ dane povinný uchovávať pre daňové účely 10 rokov od vystavenia potvrdenia.

§ 20 Spôsob vyberania dane a jej odvodu

1. Platiteľ dane vyberá daň od daňovníka spôsobom:
 - a) v hotovosti priamo do pokladne platiteľa dane. Platiteľ dane odovzdá daňovníkovi potvrdenie (originál) a kópiu si ponechá platiteľ dane pre daňovú kontrolu,
 - b) prevodom z účtu daňovníka na účet platiteľa dane. Dokladom o zaplatení dane je výpis účtu z peňažného ústavu, ktorý platiteľ uchová pre daňovú kontrolu 10 rokov od vystavenia výpisu.
2. Platiteľ dane môže platiť a odvádzať miestnu daň týmito spôsobmi:
 - a) v hotovosti priamo do pokladne správcu dane,
 - b) bezhotovostným prevodom na účet správcu dane číslo účtu 2725 – 312/0200 vedený v VÚB, a.s. Banská Bystrica
3. Platiteľ dane je povinný zaplatenú daň daňovníkom odvieť správcovi dane mesačne, a to do 10. dňa po uplynutí mesiaca.

ŠIESTA ČASŤ

DAŇ ZA PREDAJNÉ AUTOMATY

§ 21 Sadzba dane

Správca dane určuje sadzbu dane za predajné automaty:

- a) 1.500 Sk za jeden predajný automat a kalendárny rok, obsahujúci v skladbe ponúkaného tovaru najviac 10 druhov tovaru,
- b) 6.000 Sk za jeden predajný automat a kalendárny rok, obsahujúci v skladbe ponúkaného tovaru najviac 10 druhov tovaru, ak skladba ponúkaného tovaru obsahuje tabakové výrobky alebo alkoholické nápoje,
- c) 2.500 Sk za jeden predajný automat a kalendárny rok s viac ako 10 druhov tovaru,
- d) 11.000 Sk za jeden predajný automat a kalendárny rok s viac ako 10 druhov tovaru, ak skladba ponúkaného tovaru obsahuje tabakové výrobky alebo alkoholické nápoje.

§ 22 Spôsob vyberania dane

1. Daň za predajné automaty je splatná naraz.
2. Daňovník môže platiť a odvádzať miestnu daň týmito spôsobmi:
 - a) v hotovosti priamo do pokladne správcu dane,
 - b) bezhotovostným prevodom na účet správcu dane číslo účtu 2725 – 312/0200 vedený v VÚB, a.s. Banská Bystrica

§ 23 Daňová povinnosť

1. Daňovník je povinný písomne oznámiť vznik daňovej povinnosti správcovi dane do 30 dní odo dňa vzniku daňovej povinnosti na predpísanom tlačive uvedeného v prílohe č. 5 tohto nariadenia, ktoré obsahuje podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti a spôsob identifikácie predajných automatov. Tlačivo je pre daňovníka k dispozícii u správcu dane. Daňovník je povinný tlačivo si sám vypísať podľa predtlača. Vyplnené tlačivo sa doručuje priamo správcovi dane alebo poštou.
2. Daňovník je povinný viesť písomne preukázanú evidenciu o počte prevádzkovania predajných automatov. Strany v evidencii je daňovník povinný očíslovať a predložiť evidenciu správcovi dane do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti na opečiatkovanie a potvrdenie správnosti začatia vedenia evidencie. Evidencia o počte prevádzkovania predajných automatov musí obsahovať:
 - a) deň začatia prevádzkovania predajného automatu,
 - b) deň ukončenia prevádzkovania predajného automatu,
 - c) druh, typ a názov predajného automatu,
 - d) výrobné číslo predajného automatu,
 - e) obsah skladby ponúkaného tovaru do 10 druhov tovaru,
 - f) obsah skladby ponúkaného tovaru nad 10 druhov tovaru,
 - g) miesto umiestnenia predajného automatu.Evidenciu je daňovník povinný na výzvu správcu dane predložiť pri kontrole alebo ju doručiť správcovi dane v lehote stanovenej vo výzve.
3. K písomnému oznámeniu podľa ods. 1 daňovník je povinný predložiť hodnoverné doklady výrobcu, ktoré identifikujú predajný automat.

SIEDMA ČASŤ

DAŇ ZA NEVÝHERNÉ HRACIE PRÍSTROJE

§ 24 Sadzba dane

Správca dane určuje sadzbu dane za nevýherné hracie prístroje:

- a) 20.000 Sk za jeden elektronický prístroj na počítačové hry a kalendárny rok,
- b) 10.000 Sk za jeden mechanický prístroj - biliard a kalendárny rok,
- c) 3.000 Sk za jeden mechanický prístroj - stolný futbal a kalendárny rok,
- d) 3.000 Sk za jeden mechanický prístroj - stolný hokej a kalendárny rok,
- e) 2.000 Sk za jeden mechanický prístroj - šípky a kalendárny rok,
- f) 1.000 Sk za jedno iné zariadenie na zábavné hry ako je uvedené v písm. a) až f) a kalendárny rok.

§ 25 Spôsob vyberania dane

1. Daň za nevýherné hracie prístroje je splatná naraz.
2. Daňovník môže platiť a odvádzať miestnu daň týmito spôsobmi:
 - a) v hotovosti priamo do pokladne správcu dane,
 - b) bezhotovostným prevodom na účet správcu dane číslo účtu 2725 – 312/0200 vedený v VÚB, a.s. Banská Bystrica

§ 26 Daňová povinnosť

1. Daňovník je povinný písomne oznámiť vznik daňovej povinnosti správcovi dane do 30 dní odo dňa vzniku daňovej povinnosti na predpísanom tlačive uvedeného v prílohe č. 6 tohto nariadenia, ktoré obsahuje podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti a spôsob identifikácie nevýherných hracích prístrojov. Tlačivo je pre daňovníka k dispozícii u správcu dane. Daňovník je povinný tlačivo si sám vypísať podľa predtlača. Vyplnené tlačivo sa doručuje priamo správcovi dane alebo poštou.
2. Daňovník je povinný viesť písomne preukázanú evidenciu o počte prevádzkovania nevýherných hracích prístrojov. Strany v evidencii je daňovník povinný očíslovať a predložiť evidenciu správcovi dane do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti na opečiatkovanie a potvrdenie správnosti začatia vedenia evidencie. Evidencia o počte prevádzkovania nevýherných hracích prístrojov musí obsahovať:
 - a) deň začatia prevádzkovania nevýherného hracieho prístroja,
 - b) deň ukončenia prevádzkovania nevýherného hracieho prístroja,
 - c) druh, typ a názov nevýherného hracieho prístroja,
 - d) výrobné číslo nevýherného hracieho prístroja,
 - e) miesto umiestnenia nevýherného hracieho prístroja.Evidenciu je daňovník povinný na výzvu správcu dane predložiť pri kontrole alebo ju doručiť správcovi dane v lehote stanovenej vo výzve.
3. K písomnému oznámeniu podľa ods. 1 daňovník je povinný predložiť hodnoverné doklady výrobcu, ktoré identifikujú nevýherný hrací prístroj.

ÔSMA ČASŤ

MIESTNY POPLATOK ZA KOMUNÁLNE ODPADY A DROBNÉ STAVEBNÉ ODPADY

§ 27 Platenie poplatku

1. Miestny poplatok za komunálne odpady, okrem elektroodpadov a drobné stavebné odpady, ktoré vznikajú na území správcu dane platí poplatník, ktorý je určený v § 77 ods. 2 zákona o miestnych daniach a poplatku.
 - a) vlastník nehnuteľnosti; ak je nehnuteľnosť v spoluvlastníctve viacerých spoluvlastníkov alebo ak ide o bytový dom, poplatok vyberá a za vybraný poplatok ručí:
 - a) vlastník nehnuteľnosti; ak je nehnuteľnosť v spoluvlastníctve viacerých spoluvlastníkov alebo ak ide o bytový dom, poplatok vyberá a za vybraný poplatok ručí zástupca, alebo správca určený spoluvlastníkmi, ak s výberom poplatku zástupca, alebo správca súhlasí,
 - b) zástupca alebo správca, určený spoluvlastníkmi je povinný túto skutočnosť oznámiť správcovi dane na tlačive, ktoré tvorí prílohu č. 7 tohto nariadenia. Tlačivo je pre poplatníka k dispozícii u správcu dane. Poplatník je povinný tlačivo si sám vypísať podľa predtlača. Vyplnené tlačivo sa doručuje priamo správcovi dane alebo poštou.
 - c) správca, ak je vlastníkom nehnuteľnosti štát, vyšší územný celok alebo obec.
2. Prevzatie plnenia povinností za viacero poplatníkov, žijúcich v spoločnej domácnosti jedným z nich, je táto osoba povinná túto skutočnosť oznámiť správcovi dane na tlačive, ktoré tvorí prílohu č. 8 tohto nariadenia.

§ 28 Sadzba poplatku

1. Správca dane určuje sadzbu poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na obdobie jedného kalendárneho roka:
 - a) pri zavedenom množstvom zbere 0,319 Sk za 1 liter komunálnych odpadov alebo drobných stavebných odpadov,
 - b) pri nezavedenom množstvom zbere – paušálny 0,957 Sk za osobu a deň.
2. U právnických osôb a podnikateľov sa ukazovateľ dennej produkcie podľa § 79 ods. 4 zákona o miestnych daniach a poplatku vynásobí koeficientom s hodnotou 1.

§ 29 Vznik a zánik povinnosti platenia poplatku

1. Povinnosť platenia poplatku vzniká pre:
 - a) fyzickú osobu
 - dňom jej prihlásenia v obci do evidencie obyvateľov na trvalý pobyt alebo prechodný pobyt,
 - dňom vzniku oprávnenia užívať bytovú budovu, nebytový priestor, pozemnú stavbu alebo jej časť, alebo objekt, ktorý nie je stavbou, alebo záhradu, vinicu, ovocný sad, trvalý trávny porast na iný účel ako na podnikanie, pozemok v zastavanom území obce,
 - b) právnickú osobu
 - dňom vzniku oprávnenia užívať nehnuteľnosť, nachádzajúcu sa na území obce na iný účel ako na podnikanie,
 - c) podnikateľa
 - dňom vzniku oprávnenia užívať nehnuteľnosť, nachádzajúcu sa na území obce na účel podnikania.
2. Povinnosť platenia poplatku zaniká:
 - a) pre fyzickú osobu dňom odhlásenia z trvalého pobytu alebo prechodného pobytu v evidencii obyvateľov obce,
 - b) pre fyzickú osobu, právnickú osobu a podnikateľa dňom zániku oprávnenia užívať nehnuteľnosti uvedené v ods. 1.
3. Poplatník je povinný písomne ohlásiť správcovi dane vznik povinnosti platenia poplatku do 30 dní odo dňa vzniku povinnosti platenia poplatku na predpísanom tlačive pre právnické osoby a fyzickú osobu podnikateľ uvedeného v prílohe č. 9 tohto nariadenia a pre fyzické osoby na predpísanom tlačive uvedeného v prílohe č. 10 tohto nariadenia. Tlačivo je pre poplatníka k dispozícii u správcu dane. Poplatník je povinný tlačivo si sám vypísať podľa predtlača. Vyplnené tlačivo sa doručuje priamo správcovi dane alebo poštou.

§ 30 Spôsoby zaplatenia poplatku a vrátenia poplatku

1. Poplatník môže pri množstvom zbere zaplatiť správcovi dane poplatok:
 - a) spôsobom
 - v hotovosti priamo do pokladne správcu dane,
 - bezhotovostným prevodom na účet správcu dane číslo účtu 2725 – 312/0200 vedený v VÚB, a.s. Banská Bystrica,

- b) formou
 - šeku,
 - príkazu na úhradu z účtu poplatníka na účet správcu dane,
- c) na mieste
 - u správcu dane,
 - v príslušnej banke,
 - na pošte.

1. Ak poplatník zapojený do systému množstvového zberu uhradil správcovi dane vyšší poplatok, ako bol povinný uhradiť, správca dane vráti poplatníkovi vzniknutý rozdiel:

- a) spôsobom
 - v hotovosti z pokladne správcu dane,
 - bezhotovostným prevodom z účtu správcu dane na účet poplatníka,
- b) formou
 - výdavkového dokladu,
 - poštového šeku,
 - príkazu na úhradu z účtu správcu dane na účet poplatníka.

§ 31 Splatnosť poplatku

1. Paušálny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady vyrubí správca dane každoročne. Vyrubný poplatok je splatný:
 - a) v sume do 1000,- Sk do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného výmeru.
 - b) v sume nad 1000,- Sk v dvoch splátkach, a to prvú splátku do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného výmeru a druhú splátku 30. septembra kalendárneho roka.
2. Pri využívaní množstvového zberu právnické osoby a podnikatelia platia správcovi dane poplatok mesačne. Poplatok je splatný v lehote stanovenej vo faktúre.

§ 32 Podklady na zníženie alebo odpustenie poplatku

Správca dane poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady zníži alebo odpustí poplatníkovi podľa § 82 zákona o miestnych daniach a poplatku na základe predložených podkladov:

- a) k § 82 ods. 1 písm. a) zákona o miestnych daniach a poplatku – potvrdenie zamestnávateľa alebo doklad, ktorý oprávňuje poplatníka na prechodný alebo trvalý pobyt v zahraničí alebo čestné vyhlásenie,

- b) k § 82 ods. 1 písm. b) zákona o miestnych daniach a poplatku – potvrdenie vojenského útvaru alebo vojenskej správy.

§ 33

Správca dane môže na zmiernenie alebo odstránenie tvrdosti zákona v jednotlivých prípadoch, keď poplatník neužíva nehnuteľnosť, ktorú je oprávnený užívať, viac ako 90 po sebe nasledujúcich dní poplatok znížiť podľa najnižšej sadzby alebo odpustiť po predložení hodnoverného podkladu.

§ 34 Prípady zníženia alebo odpustenia poplatku

Ak poplatník požiada a preukáže príslušnými dokladmi, správca dane zníži alebo odpustí poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v prípade, že ide o poplatníka študenta vysokej školy alebo strednej školy ubytovaného na internáte, ubytovni alebo v inej nehnuteľnosti – potvrdenie o ubytovaní.

§ 35

Poplatník uplatňuje nárok na zníženie alebo odpustenie poplatku podľa § 32, § 33 a § 34 tohto nariadenia písomne u správcu dane po uplynutí kalendárneho roka v lehote od 1. januára do 31. januára nasledujúceho kalendárneho roka. Nárok na zníženie alebo odpustenie poplatku zaniká, ak poplatník v uvedenej lehote neuplatní nárok.

§ 36 Prechodné a záverečné ustanovenia

1. Obecné zastupiteľstvo obce Brusno zrušuje všeobecne záväzné nariadenie obce Brusno - č. 46/2004 z 15.12.2004 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady,
2. Toto všeobecne záväzné nariadenie č. 58/2007 schválilo obecné zastupiteľstvo obce Brusno na svojom zasadnutí dňa 14.12.2007 uznesením č.7/B5/2007

§ 37

Toto všeobecne záväzné nariadenie nadobúda účinnosť dňom

1. 1. 2008.

V Brusne 17.12. 2007

Viera Krakovská starosta obce

Vyvesené na úradnej tabuli dňa 29.11.2007

Zvesené z úradnej tabule dňa 14.12.2007

Prílohy VZN o miestnych daniach a poplatku

1. Oznámenie o určení zástupcu na podanie daňového priznania k dani z nehnuteľností

Daňovník – fyzická osoba

Daňovník – právnická osoba,

fyzická osoba podnikateľ

Meno, priezvisko, titul:

Obchodné meno alebo názov:

Adresa trvalého pobytu:

Sídlo, miesto podnikania

Rodné číslo:

IČO:

Zastúpená: meno, priezvisko,
adresa trvalého pobytu:

Podpísaní spoluvlastníci nehnuteľnosti pozemku – uviesť parcelné číslo a druh pozemku stavby – uviesť druh stavby podľa § 10 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. bytu a nebytového priestoru v bytovom dome – uviesť číslo bytu a súpisné číslo bytového domu oznamujú obci Brusno, že po dohode podľa § 19 ods. 2 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady **určili** zástupcu

2. Oznámenie *vzniku, *zániku daňovej povinnosti k dani za psa

Daňovník – fyzická osoba

Daňovník – právnická osoba,

fyzická osoba podnikateľ

Meno, priezvisko, titul:

Obchodné meno alebo názov:

Adresa trvalého pobytu:

Sídlo, miesto podnikania

Rodné číslo:

IČO:

Zastúpená: meno, priezvisko,
adresa trvalého pobytu:

oznamuje správcovi dane obci Brusno *vznik, *zánik daňovej povinnosti:

- *deň nadobudnutia psa

- *deň, ktorým daňovník prestal byť vlastníkom alebo držiteľom psa

- vek psa (uviesť roky a mesiace)

- plemeno psa

- tetovacie číslo alebo údaj o čipovaní psa, ak ho pes má

- meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu fyzickej osoby, alebo obchodné meno alebo názov a sídlo právnickej osoby držiteľa psa

3. Oznámenie *vzniku, *zániku daňovej povinnosti k dani za osobitné užívanie verejného priestranstva

Daňovník – fyzická osoba

Daňovník – právnická osoba,

fyzická osoba podnikateľ

Meno, priezvisko, titul:

Obchodné meno alebo názov:

Adresa trvalého pobytu:

Sídlo, miesto podnikania

Dátum narodenia:

IČO:

Zastúpená: meno, priezvisko,
adresa trvalého pobytu:

oznamuje správcovi dane obci Brusno *vznik, *zánik daňovej povinnosti:

*deň začatia osobitného užívania verejného priestranstva

*deň ukončenia osobitného užívania verejného priestranstva výmera osobitného užívaného verejného priestranstva v m²

..... na pozemku par. č.

osobitné spôsoby užívania verejného priestranstva:

- * umiestnenie zariadenia, slúžiaceho na poskytovanie služieb

- * umiestnenie predajného zariadenia

- * umiestnenie stavebného zariadenia

- * umiestnenie skládky na pozemku vo vlastníctve obce, ktorý je najbližší k pozemku vo vlastníctve stavebníka alebo vlastníka skládky

- * umiestnenie cirkusu, zariadenia lunaparku a iných atrakcií

- *trvalé parkovanie vozidla

Poučenie:

Daňovník je povinný sám si vypísať toto oznámenie podľa predtlaču a pravdivo uviesť všetky skutočnosti, rozhodujúce pre výpočet dane.
V dňa

..... podpis daňovníka FO

.....
..... pečiatka a podpis PO,
fyzickej osoby podnikateľa

čo sa hodí podčiarknuť!

4. Oznámenie *vzniku, *zániku daňovej povinnosti k dani za ubytovanie

Platiteľ dane prevádzkovateľ ubytovacieho zariadenia, ktorý odplatné prechodné ubytovanie poskytuje

Platiteľ dane – fyzická osoba Platiteľ dane – právnická osoba,
fyzická osoba podnikateľ
Obchodné meno alebo názov:
Sídlo, miesto podnikania

Meno, priezvisko, titul:
Adresa trvalého pobytu:

Adresa ubytovacieho zariadenia: Sídlo ubytovacieho zariadenia:
Dátum narodenia: IČO:
Zastúpená: meno, priezvisko,
adresa trvalého pobytu:

oznamuje správcovi dane obci Brusno *vznik, *zánik daňovej povinnosti:

- názov zariadenia, v ktorom sa poskytuje odplatné prechodné ubytovanie
- ubytovacia kapacita (uviesť počet lôžok)

5. Oznámenie *vzniku, *zániku daňovej povinnosti k dani za predajné automaty

Daňovník – právnická osoba, fyzická osoba podnikateľ

Obchodné meno alebo názov:

Sídlo, miesto podnikania

IČO:

Zastúpená: meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu:

oznamuje správcovi dane obci Brusno *vznik, *zánik daňovej povinnosti:

- názov prevádzky, v ktorej je umiestnený predajný automat

6. Oznámenie *vzniku, *zániku daňovej povinnosti k dani za nevýherné hracie prístroje

Daňovník – právnická osoba, fyzická osoba podnikateľ

Obchodné meno alebo názov:

Sídlo, miesto podnikania IČO:

Zastúpená: meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu:

oznamuje správcovi dane obci Brusno *vznik, *zánik daňovej povinnosti:

- názov prevádzky, v ktorej je umiestnený nevýherný hrací prístroj

7. Oznámenie o určení zástupcu na vyberanie miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady pre obec

Daňovník – fyzická osoba

Daňovník – právnická osoba,
fyzická osoba podnikateľ

Meno, priezvisko, titul:

Obchodné meno alebo názov:

Adresa trvalého pobytu:

Sídlo, miesto podnikania

Dátum narodenia:

IČO:

Zastúpená: meno, priezvisko,
adresa trvalého pobytu:

Podpísaní spoluvlastníci nehnuteľnosti

.....
..... (*bytu, rodinného domu, chaty, chalupy, nebytového priestoru, záhrady, pozemku pri budove uviesť súpisné číslo a pri pozemku parcelné číslo)

oznamujú obci Brusno, že podľa § 77 ods. 5 písm. a) zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady **určili**

.....
..... (uviesť meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, adresu prechodného pobytu),

.....
..... za svojho zástupcu, na vyberanie miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady od spoluvlastníkov nehnuteľnosti uvedenej v tomto oznámení pre obec.

.....
..... (uviesť čitateľne meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, adresu prechodného pobytu spoluvlastníka nehnuteľnosti a podpis)

Poučenie:

Poplatník je povinný sám si vypísať toto oznámenie podľa predtlaču a pravdivo uviesť všetky skutočnosti, rozhodujúce pre výpočet poplatku.

V dňa

Uviesť, čo sa hodí!

8. Oznámenie o prevzatí plnenia povinností poplatníka – platenie miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Poplatník – fyzická osoba

Meno, priezvisko, titul:

Adresa trvalého pobytu:

Dátum narodenia:

Podpísaný

.....
..... (uviesť svoje meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, adresu prechodného pobytu)

.....
..... podľa § 77 ods. 7 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady **oznamujem** obci Brusno, že som prevzal plnenie povinností poplatníka za komunálne odpady a drobné stavebné odpady za nasledovných členov našej spoločnej domácnosti:

.....
..... (uviesť meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, adresu prechodného pobytu)

Poučenie:

Poplatník je povinný sám si vypísať toto oznámenie podľa predtlaču a pravdivo uviesť všetky skutočnosti, rozhodujúce pre výpočet poplatku.

V dňa

.....
..... podpis poplatníka

9. Ohlásenie *vzniku, *zániku poplatkovej povinnosti za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Poplatník – právnická osoba, fyzická osoba podnikateľ

Názov alebo obchodné meno

Sídlo alebo miesto podnikania

IČO:

Zastúpená: meno, priezvisko,

adresa trvalého pobytu:

.....
..... (uviesť názov alebo obchodné meno, sídlo alebo miesto podnikania, IČO))

.....
..... podľa § 80 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady **ohlasujeme** obci Brusno, že dňom nám *vznikla/ *zanikla poplatková povinnosť platiť poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Poplatková povinnosť *vznikla/ *zanikla z dôvodu:
*vzniku/ *zániku práva užívať nehnuteľnosť na iný účel ako na podnikanie,
*vzniku/ *zániku práva užívať nehnuteľnosť na účel podnikania.
Zároveň ohlasujeme údaje, rozhodujúce na určenie poplatku podľa § 79 ods. 3 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady:
priemerný počet zamestnancov (vrátane fyzickej osoby – podnikateľa) je Z uvedeného počtu mázamestnancov trvalý pobyt v obci a(uviesť počet) zamestnancov má prechodný pobyt v obci.
Priemerný počet ubytovaných osôb pri poskytovaní ubytovacích služieb je Priemerný počet miest určený na poskytovanie reštauračných služieb je kaviarenských služieb je iných pohostinských služieb je
V prílohe Vám predkladáme doklady, potvrdzujúce uvádzané údaje (potvrdenie z evidencie obyvateľov, list vlastníctva, kúpnu, darovaciu, nájomnú zmluvu).

Poučenie:

Poplatník je povinný sám si vypísať toto ohlásenie podľa predtlača a pravdivo uviesť všetky skutočnosti, rozhodujúce pre výpočet poplatku.

V dňa

.....
pečiatka a podpis

Príloha:

***Čo sa hodí, podčiarknuť!**

10. Ohlásenie *vzniku, *zániku poplatkovej povinnosti za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Poplatník – fyzická osoba

Meno, priezvisko, titul:

Adresa trvalého pobytu, adresa prechodného pobytu:

Dátum narodenia:

Podpísaný

.....
(svoje meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, adresu prechodného pobytu)

.....
podľa § 80 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady **ohlasujem** obci Brusno, že dňom mi *vznikla/ *zanikla poplatková povinnosť platiť poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Poplatková povinnosť *vznikla/ *zanikla z dôvodu:

vzniku/ zániku trvalého pobytu v obci,

vzniku/ zániku prechodného pobytu v obci,

vzniku/ zániku práva užívať byt, rodinný dom,

vzniku/ zániku práva užívať nebytový priestor,

vzniku/ zániku práva užívať stavbu, jej časť alebo objekt, ktorý nie je stavbou,

vzniku/ zániku práva užívať záhradu, ovocný sad, trvalý trávny porast,

vzniku/ zániku práva užívať pozemok v zastavanom území obce.

V prílohe Vám predkladám doklady, potvrdzujúce uvádzané údaje (potvrdenie z evidencie obyvateľov, list vlastníctva, kúpnu, darovaciu, nájomnú zmluvu).

Poučenie:

Poplatník je povinný sám si vypísať toto ohlásenie podľa predtlača a pravdivo uviesť všetky skutočnosti, rozhodujúce pre výpočet poplatku.

V dňa

.....
podpis

Prílohy:

***Čo sa hodí, podčiarknuť!**

Informácia pre občanov

Vážení spoluobčania, naším cieľom je odovzdať Vám dôležité informácie, ktoré sa týkajú Vás a sú pre Vás dôležité, a preto niektoré paragrafy, ktoré sa týkajú prevádzkovateľa neuvádzame.

Prevádzkový poriadok pohrebiska a domu smútku obce Brusno

§1 - Predmet úpravy

Tento prevádzkový poriadok pohrebiska a domu smútku obce Brusno upravuje rozsah služieb poskytovaných v dome smútku a na cintoríne, povinnosti prevádzkovateľa, nájomcu a návštevníkov pohrebiska a cenník služieb.

§2 - Prevádzkovateľ domu smútku a pohrebiska

Dom smútku a pohrebisko prevádzkuje obec Brusno.

§3 – Rozsah služieb poskytovaných v dome smútku

Prevádzkovateľ poskytuje v dome smútku služby:

- a) chladiace zariadenie na dočasné uloženie ľudských pozostatkov,
- b) obradnú sieň na vykonávanie smútočných obradov.

§4 – Správa domu smútku

1) Prevádzkovateľ zabezpečuje:

- a) správu domu a funkčnosť chladiacich zariadení,
- b) prevzatie ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov, ak je úmrtie doložené listom o prehladke mŕtveho a štatistickým hlásením o úmrtí lekárom. Ak ide v súvislosti s úmrtím o podozrenie zo spáchania trestného činu, treba písomný súhlas orgánu činného v trestnom konaní.

2) Dom smútku slúži na:

- a) uloženie ľudských pozostatkov do času pochovania do chladiaceho zariadenia, ktoré zabezpečí trvalé udržanie teploty

v rozmedzí 0 °C až 5 °C. Ak doba od úmrtia do pochovania presiahne 14 dní alebo si to vyžaduje stav ľudských pozostatkov, tieto sa uložia do mraziaceho zariadenia, ktoré zabezpečí trvalé udržanie teploty nižšej ako -10 °C.

- a) vykonanie cirkevných a občianskych smútočných obradov.
- 3) Cirkevné a občianske smútočné obrady zabezpečuje obstarávateľ pohrebu.
- 4) Dom smútku sa otvára pre smútiacu rodinu 1 hodinu pred začatím obradu alebo podľa dohody s obstarávateľom pohrebu.
- 5) Prevádzkovateľ umožní 30 minút pred konečným uzavretím rakvy pred pochovaním prítomnosť obstarávateľa pohrebu a blízkych osôb.
- 6) Zamestnanci prevádzateľa domu smútku pri manipulácii sú povinní citlivo sa správať k obstarávateľovi pohrebu a blízkym osobám a byť primerane oblečení.

§5 – Rozsah služieb poskytovaných v pohrebisku

Prevádzkovateľ v pohrebisku poskytuje tieto služby:

- a) výkopové práce, súvisiace s pochovaním alebo exhumáciou, b) pochovanie, c) vykonanie exhumácie, d) správu a údržbu pohrebiska, e) správu a údržbu komunikácií a zelene na pohrebisku, f) vedenie evidencie súvisiacej s prevádzkovaním pohrebiska, g) dodávku vody.

§6 – Užívanie hrobového miesta

- 1) Prevádzkovateľ pohrebiska prenajíma hrobové miesto na uloženie ľudských pozostatkov.
- 2) Obstarávateľ pohrebu je povinný požiadať prevádzkovateľa o uzatvorenie nájomnej zmluvy na užívanie hrobového miesta.

- 3) Prevádzkovateľ je povinný spísať zmluvu na dobu neurčitú; nesmie byť vypovedaná skôr, ako po uplynutí 10 rokov odo dňa uloženia ľudských pozostatkov do hrobu.
- 4) Po predložení platnej nájomnej zmluvy obstarávateľom pohrebu prevádzkovateľ určí a vymeria hrobové miesto v súlade s plánom miest na pochovávanie.
- 5) Hĺbka hrobu na ukladanie ľudských pozostatkov pre dospelú osobu a dieťa staršie ako 10 rokov musí byť najmenej 1,6 m; dieťa mladšie ako 10 rokov 1,2 m. Rakva musí byť po uložení do hrobu zasypaná skyprenou zeminou vo výške 1,2 m. Bočné vzdialenosti medzi jednotlivými hrobmi musia byť najmenej 0,3 m.
- 6) Za dočasné užívanie hrobového miesta nájomca platí prevádzkovateľovi nájomné a úhrady za služby poskytované s užívaním hrobového miesta:
 - a) jeden hrob vo výške 24.- Sk za obdobie 1 kalendárneho roka,
 - b) dvojhrob vo výške 35.- Sk za obdobie 1 kalendárneho roka,
 - c) uloženie urny vo výške 24.- Sk za obdobie 1 kalendárneho roka.

§8 – Povinnosti nájomcu hrobového miesta.

- 1) Nájomca hrobového miesta je povinný na vlastné náklady udržiavať prenajaté miesto v stave zodpovedajúcom zachovaniu dôstojnosti hrobového miesta.
- 2) Odpad je povinný uložiť do zbernej nádoby na to určenej.
- 3) Zakazuje sa nájomcovi hrobového miesta: a) vysádzať stromy a ostatné dreviny na pohrebisku bez písomného súhlasu prevádzkovateľa, b) umiestňovať lavičky na pohrebisku bez písomného súhlasu prevádzkovateľa, c) vjazd motorových vozidiel a motocyklov na pohrebisko bez písomného súhlasu prevádzkovateľa, d) fajčiť na pohrebisku, e) odhadzovať odpadky mimo zberných nádob na to určených, f) vodiť psov na pohrebisko, g) robiť hluk na pohrebisku, h) neoprávnené zasahovať do iného hrobového miesta, i) vstup deťom do 10 rokov do pohrebiska bez sprievodu dospeléj osoby, j) je povinný platiť nájomné a úhrady za služby poskytované s užívaním hrobového miesta.

§9 – Povinnosti návštevníkov pohrebiska

- 1) Návštevníci sú povinní: a) správať sa spôsobom, ktorý nenarušuje pietu a dôstojnosť miesta, b) dbať na poriadok, čistotu a starostlivo zaobchádzať so zariadeniami.
- 2) Návštevníkom sa zakazuje: a) vjazd motorových vozidiel a motocyklov na pohrebisko bez písomného súhlasu prevádzkovateľa, b) fajčiť na pohrebisku, c) odhadzovať odpadky mimo zberných nádob na to určených, d) vodiť psov na pohrebisko, e) robiť hluk na pohrebisku, f) neoprávnené zasahovať do iného hrobového miesta.

§10 – Prístup pohrebiska verejnosti

Pohrebisko je prístupné verejnosti 24 hodín denne.

§14 – Cenník služieb

- 1) Za poskytovania služieb v dome smútku prevádzkovateľ určuje ceny:
 - a) uloženie ľudských pozostatkov v chladiacom zariadení za každý aj začatý deň 356.- Sk /cenový výmer č. 4/2006 zo dňa 31. 10. 2006, vydaný Banskobystrickým samosprávnym krajom pod číslom 3792/2006/ODDF/.
 - b) vykonanie smútočného obradu v obradnej sieni 50.- Sk.
- 2) Za poskytovania služieb na pohrebisku prevádzkovateľ určuje ceny:
 - kopanie hrobu (vrátane zasypania, prvotné úpravy a odvoz prebytočnej zeminy)
 - a) letné obdobie – od 1.4. do 30.11. kalendárneho roka
 - jednoduchý do 3 000.- Sk
 - hĺbkový do 3 500.- Sk
 - b) zimné obdobie – od 1.12. do 30.3. kalendárneho roka
 - jednoduchý do 3 500.- Sk
 - hĺbkový do 4 000.- Sk

§15 Záverečné ustanovenie

Tento prevádzkový poriadok schválil Regionálny úrad verejného zdravotníctva Banská Bystrica rozhodnutím č. 2006/003001 zo dňa 9. 11. 2006

Protokol o skúške č. 2385/2007 (vzorky vody č. 2385/2007)

*Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť,
a.s., Partizánska cesta 5, 974 01 Banská Bystrica
Akreditované skúšobné laboratórium-ORK,
Laboratórium pitných vôd*

*Názov a adresa laboratória : Akreditované skúšobné laboratórium-ORK- Laboratórium pitných vôd
Partizánska cesta 5, Banská Bystrica 974 01, meno a adresa zákazníka: StVPS Z 01, Partizánska cesta 73, 974 79 Banská Bystrica,
Dátum odberu/prevzatia vzorky/výkonu skúšky (od - do): od 29. 10. 07 do 05. 11. 07, Odberné miesto: Brusno – Obecný úrad Brusno,
Číslo odberného miesta: 5011300390011, Číslo zákazky: 2007/0001*

Ukazovateľ	Metóda stanovenia	Limit Nar.č.35	Výsledok	Rozšír. neistota (k=2)	Merná jednotka	Pozn.
Escherichia coli,9	P 16/2005	0	0	+ 0	KTJ/100ml	A
koliformné baktérie	P16/2005 ORK	0	0	+ 0	KTJ/100ml	A
enterokoky	P 17/2005 ORK	0	0	+ 0	KTJ/100ml	A
Kultivovateľné mikroorganizmy pri 22°C	P 18/2005 ORK	200	20	+ 3	KTJ	A
Kultivovateľné mikroorganizmy pri 37°C	P18/2005	20	12	+ 0	KTJ	N
Clostridium perfringens	STN EN ISO 26461-2		0	+ 0	KTJ/100ml	N
Vláknité baktérie bez Mn a Fe bk	STN75 7711		0	+ 0	jedinice/ml	N
Mikromycéty	STN 75 7711		0	+ 0	jedinice/ml	N
železité a mangánové baktérie	STN 75 7711	10	0	+ 0	% pokr.	N
živé organizmy	STN 75 7711	0	0	+ 0	jedinice/l ml	N
mŕtve organizmy	STN 75 7711	30	0	+ 0	jedinice/l ml	N
bezfarebné bičikovce	STN 75 7711	0	0	+ 0	jedinice/l ml	N
abioseston	STN 757712	10	3	+ 0	% pokryvn	N
teplota vody	STN EN ISO 7887		12,6	+ 0	oC	N
farba	STN EN ISO 7887	20.0	<5	+ 0	mg/l	N
zákal	STN ISO 7027	5	0,25	+ 0	ZF	
reakcia vody	P 25/2005 ORK	8.5	7,56	+0.15		A
vodivosť	P 26/2005 ORK		58,2	+ 2.9	mS/m	A
voľný chlór	spektrofotometricky	0.3	0,27	+ 0	mg/l	N
chemická spotreba kyslíka	P 19/2005 ORK	3.0	0,51	+0.03	mg/l	A
amónne ióny	STN ISO 7150-1	0.5	0,205	+ 0	mg/l	N
železo	P 24/2005 ORK	0.20	<0,05	+ 0	mg/l	A
dusitany	P 22/2005 ORK	0.5	<0,006	+ 0	mg/l	A
dusičnany	P 23/2005 ORK	50	2,8	+ 0.14	mg/l	A
mangán	P 35/2005 ORK	0.05	<0,003	+0.00	mg/l	N

Za správnosť protokolu zodpovedajú: Ing. L. Fabinyová

Protokol a skúšku schválil: Ing. R. Vazan

Dobrovoľný hasičský zbor

Dobrovoľný hasičský zbor v Brusne od poslednej informácie v čipkárskych zvestiach sa zúčastnil na nasledujúcich akciách.

POŽIARE

Dňa 5. 4. 2007 bol o 14,07 hod. nahlásený lesný požiar v Brusne asi 1 km za kúpeľným areálom v časti „Drastiná“ (oproti Čiernej doline). Spohotovenie hasičov bolo vykonávané pomocou miestneho rozhlasu. K uhaseniu požiaru vyrazilo zásahové družstvo hasičov na motorovom vozidle LIAZ CAS 25 o 14,15 hod., pričom jazdu cez rozbitú zväznicu nad požiarovisko možno zaradiť medzi extrémne športy. Hasenie bolo vykonávané z hornej strany lesného porastu z motorového vozidla jedným prúdom C, pomocou genfo vakov, tlmicami, lopatami, motykami. Následne prišli na motorovom vozidle TATRA 815 CAS 32 hasiči OR HaZZ Banská Bystrica a začali s lokalizáciou požiaru zo spodnej strany tromi prúdmi C. Na dodávku vody používali plávajúce čerpadlo z blízkeho potoka Brusnianka. Spoločnými silami sa podarilo zlikvidovať požiar v neprístupnom strmom teréne, na ploche asi 80-krát 200 metrov o 16,10 hod. Vo večerných hodinách ako aj v nasledujúci deň boli našimi hliadkami dohasené drobné ohniská, najmä s pomocou genfo vakov. Príčinou požiaru bol pravdepodobne ľudský faktor, pretože požiar začal od suchej trávy v blízkosti asfaltovej cesty do lesného porastu. Čo bolo pravou príčinou zapálenia sa nepodarilo zistiť. Škodu spôsobenú ohňom odhadli na 200-tisíc korún. Na lokalizácii sa zúčastnilo 17 členov DHZ, hasiči OR HaZZ Banská Bystrica aj ďalší občania Brusna.

Dňa 1. 5. 2007 o 09,26 telefonoval p. Marián Jakubovie, že horí trávnatý porast v Brusne na Pltisku. Požiar vznikol od prechádzajúceho parného rušňa (chodieva 1. mája z Banskej Bystrice na Chvatimech). Prostredníctvom plánu vyrozumienia sa k haseniu dostavilo 7 hasičov a za pomoci 2 prúdov C a vodného dela z motorového vozidla LIAZ CAS 25 sa podarilo požiar uhasiť. Po zahasení požiaru prišiel k požiaru aj hasičský vlak s technikou, ktorý postupne lokalizoval ohne v okolí železničnej trate.

Oslavy Dňa požiarikov

Dňa 29. 4. 2007 sa konala poľná svätá omša Pod Dubinkou pri kríži. Za príjemného slnečného počasia išiel sprievod veriacich a hasičov v uniformách cez ul. Kút, popod železničnú trať až na kopec. Svätú omšu celebroid pán farár Branislav Dado. Hasiči sa na sv. omši zúčastnili so svojimi symbolmi sochou sv. Floriána a zástavou, ktorú niesla čestná jednotka. V prípade priaznivého počasia plánujeme uskutočniť sv. omšu aj v roku 2008.

Dňa 4. 5. 2007 v popoludňajších hodinách bola v miestnom rozhlase odvysielaná relácia ku Dňu požiarikov a neskôr boli hasičmi navštívené miestne cintoríny a zapálené sviečky na pamiatku zosnulých hasičov.

Od 19,00 hod. sa konalo v obradnej miestnosti obecného úradu prijatie hasičov - jubilantov, ktorí sa v tomto roku dožívali svojich životných jubileí. Nakoľko medzi oslávených zasadla v tomto roku aj starostka obce p. Vierka Krakovská, obecné zastupiteľstvo zastupovala Ing. Vierka Sokolová. V tomto roku patrili medzi jubilantov M. Hlinka, O. Chromeková, M. Kolpáková, J. Oravec (50), V. Krakovská (55), P. Hudák, L. Huťa, O. Oboňa, J. Turčan, I. Valuška (65). Medzi oslávencov mal zasadiť aj p. Milan Peťko nar. 8.6.1937, ktorý však v raných hodinách dňa 4. 5. 2007 zomrel. Preto aj slávnosť započala minútou ticha za uctenie si pamiatky zosnulého hasiča. Prijatia sa zúčastnili okrem oslávencov aj ďalší členovia DHZ, pracovníčky obecného úradu, zaznela báseň (Uhríková), pieseň (E. Pikulová) a v očiach mnohých sa objavili aj slzičky dojatia. Veľmi dôstojný priebeh celej akcie bol ocenením hasičov – jubilantov, ale aj všetkých dobrovoľných hasičov v obci. Pozdravný list od OV DPO Banská Bystrica jubilantom odovzdal jej predseda JUDr. Imrich Kolpák. Po oficiálnej slávnosti sme si posedeli pri rôznych dobrotách až do neskorých večerných hodín.

Čipkárskô 2007

Dňa 26. 5. 2007 sa družstvo hasičov zúčastnilo 8. ročníka akcie „Čipkárskô“. Členovia našej organizácie mali názov T.M.A. Hasiči obsadili v konečnom poradí 5. miesto z 23 zúčastnených družstiev. Členmi družstva boli Imrich Kolpák ml, Peter Kolpák, Tomáš Hláčik, Peter Rybár. Viacerí hasiči však boli aj členmi iných družstiev a zúčastnili sa aj v sprievodných súťažiach – v hádzaní kluchty a v pití piva na rýchlosť. Hasiči pracovali aj v organizačnom štábe, pri hodnotení poroty a v ďalších aktivitách tejto obecnej akcie.

Previerky pripravenosti a súťaže

Dňa 3. 6. 2007 sa dve naše družstvá zúčastnili na okresných previerkach pripravenosti požiarneho družstva dobrovoľných hasičských zborov v Selciach. Na ťažkých, rozmoknutých tratiach družstvo mužov obsadilo 6. miesto a v kategórii mužov nad 35 rokov naši muži opäť zvíťazili a získali putovný pohár natrvalo do svojej zbierky. V kategórii mužov nás reprezentovali: F. Ďuriančík, B. Hudák, J. Hudák ml, K. Krajčír, I. Kolpák ml, P. Kolpák, A. Zeman, J. Kajda, T. Hláčik. Zvíťazili muži Šalkovej, pred Lučatínom a Čerínom. V kategórii mužov nad 35 rokov družstvo tvorili: R. Hermánek, V. Kováčik, I. Kolpák st, P. Sáliš, P. Chválik, V. Slabecius, M. Hraško, J. Fronc, P. Gonos. Družstvo s vekovým priemerom 45,6 roka porazilo svojich najväčších súperov z DHZ Baďín o 7 sek.

Dňa 11. 8. 2007 sa uskutočnil na futbalovom ihrisku v Medzibrodě 14. ročník okrskovej súťaže, ktorý organizačne zabezpečoval DHZ v Medzibrodě. Na súťaži sa okrem mnohých hostí zúčastnila aj starostka obce Medzibrod – p. Zdenka Huťková, starostka obce Brusno – p. Vierka Krakovská a starosta obce Lučatín - p. Marián Píši. Sporetním súťaže bola účasť mladých hasičov z okresu Liberec (ČR), ktorí majú svoj letný tábor na chate Vatra v Moštenici. Mimo súťaž v požiarom útoku pretekali aj hasiči z Lučatína. V požiarom útoku sa súťažilo o putovný pohár starostky obce Brusno a zvíťazilo družstvo z Brusna pred Nemeckou a Medzibrodem. V preteku jednotlivcov sa súťažilo o putovný pohár starostu obce Pohronský Bukovec. Tieto preteky sú unikátnou súťažou v hasičskom športe. V piatich dráhach vedľa seba súťažili zástupcovia jednotlivých organizácií a celkom 15 hasičov si skúsilo plnenie tradičných hasičských činností. Veľmi dobré výsledky dosiahli hasiči z Brusna, keď zvíťazil Marek Uhrík pred Tomášom Hláčikom a Michalom Švajčiakom z Medzibrodu. Na 4. mieste skončil náš Andrej Zeman.

Dňa 23. 8. 2007 sa v obci Jasenie, okr. Brezno uskutočnila súťaž – 3. ročník memoriálu Eduarda Majera. Na súťaži sa zúčastnilo aj naše družstvo mužov, ako jediný reprezentant z okresu Banská Bystrica. Už dlhobojšie máme problém na motorovej striekačke PPS 12 a stále sa nedarí odstrániť poruchu na elektrike. V prvom pokuse sme vodu dotlačili s ťažkosťami až do terčov. Počas prestávky pomohli dva drevené špalíky na mašine a chod motora naraz išiel pravidelne. Práve náš druhý pokus bol najlepším požiarom útokom na súťaži. Po ukončení požiarneho útoku sa začalo pretekať v štafetách na 8 x 50 metrov. Po odbehnutí dorasteniek a žien Jasenia sa vedľa štafetevej trate objavilo hniezdo, v ktorom mali svoje kráľovstvo osy. Niektorí z hasičov ich chceli vypudíť vodou z vodného dela, ale nakoniec ich rozdráždili tak, že mnohí hasiči a hostia pocítili ich žihadlá na vlastnom tele. Najhoršie dopadol P. K. z Nemeckej, ktorý spočítal cca 15 uštipnutí na svojom tele a pomoc mu poskytovali pracovníci rýchlej zdravotnej pomoci. Organizátor na základe nebezpečenstva z ďalších pichnutí štafetu zrušil a hodnotil len výsledky v požiarom útoku. Práve druhý požiarový útok Brusna rozhodol o celkovom víťazstve na súťaži. Družstvo získalo pohár za prvé miesto a ďalší pohár za najlepšie požiarový útok.

Brusno reprezentovali: T. Hláčik, M. Hraško, B. Hudák, I. Kolpák ml, P. Kolpák, M. Oravec, P. Sáliš, M. Uhrík.

Okrskové taktické cvičenie

Dňa 15. 6. 2007 sa uskutočnilo okrskové taktické cvičenie v Brusne za účasti hasičov z DHZ Brusno, Hiadeľ, Medzibrod, Pohronský Bukovec a Nemecká z okresu Brezno. Miestom cvičenia bola bývalá škôlka v miestnej časti Ondrej nad Hronom. V priebehu cvičenia bola precvičená aj záchrana osôb, vynesenie detí z horiacej budovy a poskytnutie prvej pomoci. K dispozícii boli dve vozidlá LIAZ CAS 25, Ávia 31, Škoda 1203 a tri PPS 12 na hasenie daného objektu a dodávku vody pre motorové vozidlá. K haseniu bolo použitých 8 prúdov C. Po ukončení akcie bolo vykonané spoločné vyhodnotenie. Cvičenie poukázalo na schopnosť jednotlivých DHZ popasovať sa s nástrahami pri lokalizácii požiarov, ale i spoločný postup pri rozsiahlejšom nasadení techniky.

Cvičenie pripravil veliteľ DHZ Branislav Hudák. Zameranie, príprava a samotný priebeh OTC patrili medzi najlepšie cvičenia v histórii okrsku.

Práca s deťmi

V rámci súťaže v kreslení „Požiarna ochrana očami našich detí“ sa v máji aj tri dievčatá zo ZŠ s MŠ v Brusne prostredníctvom LŠU zúčastnili so svojimi kresbami na súťaži. Aj keď v konečnom súčte za okres Banská Bystrica nezvítali, bol to prvý pokus našich detí o uvedenú súťaž.

Dňa 9. 6. 2007 sme sa zúčastnili na okresnom kole hry Plameň v obci Lučatín. Za pekného slnečného počasia sa podujatia zúčastnil prezident DPO SR JUDr. Jozef Minárik, člen komisie mládeže DPO SR Ján Roth, predsedníčka UKRK Anna Matalová a funkcionári OV DPO v Banskej Bystrici. Súťaž pod záštitou starostu obce p. Mariána Píšiho pripravil na veľmi dobrej úrovni DHZ Lučatín. Pretekalo sa v štafete CTIF, v štafete na 400 metrov s prekážkami a v požiarom útok. Dievčatá súťažili takmer v rovnakom zložení ako v roku 2006. Naše družstvo pod vedením Andreja Zemana bolo jediným družstvom dievčat v súťaži. Potešilo však, že dosiaholo najlepší čas medzi všetkými kolektívami mladých požiarnikov. V kategórii chlapcov súťažilo 6 družstiev. Ako najlepší kolektív okresu naše dievčatá dostali ponuku reprezentovať Slovensko na súťaži v Rakúsku.

Družstvo dievčat sa v dňoch 5. – 6. júla zúčastnilo na 18. ročníku hasičského tábora pre mladých hasičov v rakúskom meste Neufeld pri Leithe. Zo 170 zúčastnených družstiev s medzinárodnou účasťou boli jediným kolektívom zo Slovenska na hasičskom tábore. Samotná súťaž prebiehala v dvoch tradičných mládežníckych disciplínach a to v štafete CTIF a v štafete 400 metrov s prekážkami. V štafete CTIF sa na rozdiel od nás používajú až 15 m hadice a pri plnení disciplíny sa viac využívajú elektronické zvukové systémy. Malé rozdiely sú aj na niektorých úsekoch v štafete na 400 metrov s prekážkami. Vďaka malej pomoci domácich rozhodcov sa dievčatám všetky nástrahy trati podarilo splniť v časovom limite a doniesť na Slovensko vlajku usporiadateľa a bronzové ocenenie. **Súťažili:** D. Šarinová, I. Šarinová, M. Kerešová, K. Petříková, D. Slabeciusová, L. Longaverová, M. Zaplatilková, V. Kollárová, A. Plšková, J. Šuchová.

Vedúci kolektívu: Andrej Zeman.

Pred účasťou na túto súťaž bolo najväčším problémom zohnať motorové vozidlá na túto cestu. Nakoniec odišli na svojich motorových vozidlách J. Kajda, P. Chromek, J. Šimeček, J. Hudák st. – posledné vozidlá boli škodovky. Ďalšími členmi boli: A. Zeman, M. Hraško, P. Sáliš, M. Uhrík.

Možnosť vidieť hasičskú techniku v susednej krajine, organizačné zabezpečenie celého hasičského tábora a najmä nevšedné podmienky pre mladých hasičov zostáva zážitkom na celý život nielen pre dievčatá, ale aj hasičov skôr narodených. Akciu sponzorovali: Obecný úrad v Brusne, Dobrovoľný hasičský zbor v Brusne, Kúpele Brusno a. s., Veolia a. s., Banská Bystrica, p. Dušan Rybár „Espresso u Kvietkov“, Tibor Dobřík „Pohostinstvo Jágerka“, Viliam Hláčik, Branislav Vasilovčík a Mgr. Branislav Dado.

Jesenné kolo hry Plameň

V sobotu 29. 9. 2007 sme privítali kolektívy mladých požiarnikov na jesennom kole hry Plameň. Na trati v okolí zrenovovaného a čerstvo otvoreného liečebného domu Poľana v Brusne nastúpilo 15 družstiev z okresov Banská Bystrica a Brezno. Súťaž pripravoval OV DPO

v Banskej Bystrici za spoluúčasti DHZ v Brusne. V kategórii mladších žiakov, ktorí súťažili o putovný pohár starostu obce Pohronský Bukovec, zvíťazilo družstvo z Nemeckej pred Šalkovou a Vlkanovou. V kategórii starších žiakov sa súťažilo o putovný pohár starostky obce Brusno, zvíťazilo družstvo z Lučatína, pred Vlkanovou a Selcami. Naše družstvo starších žiakov obsadili 6., 7., 12. miesto. Ceny odovzdávala starostka obce Brusno p. Vierka Krakovská. Za DHZ v Brusne sa na súťaži podieľalo 27 členov organizácie.

Sponzori súťaže: Vaša stravovacia spol. s r.o., Bratislava, Nivea Bea a Obecný úrad v Brusne.

Plameň 2007

Iné aktivity

Brigádnická činnosť – v jarných mesiacoch sme sa podieľali na novom osvetlení kríža „Na Dubinke“. Počas roka, najmä v letných mesiacoch sme viackrát využili našu techniku na polievanie trávnikov v obci, kde sa plne využilo najmä plávajúce čerpadlo Honda. Počas celého hodnoteného obdobia sme veľkú pozornosť venovali údržbe techniky.

Dňa 29. 8. 2007 sme sa zúčastnili na oslavách 63. výročia SNP v Pohronskom Bukovci. Na oslavách sa zúčastnil predseda parlamentu p. Pavol Paška, poslanci Národnej rady SR a ďalší hostia. V rámci osláv sa otvárali zrenovované partizánske bunkre, v ktorých partizáni pôsobili počas SNP. Naši členovia zabezpečovali úlohy v súvislosti s bezpečnosťou prítomných občanov a vykonávali ďalšie úlohy potrebné k dôstojnému priebehu osláv. Taktiež sme zapožičali organizátorom svoju techniku a prostriedky.

PRIPRAVUJEME

Zazimovanie techniky

Stolnotenisový turnaj pre členov DHZ

Účasť na obecnom volejbalom turnaji v Brusne

Dňa 12. 1. 2008 sa uskutoční výročná členská schôdza, svoju

účasť prisľúbil prezident DPO SR JUDr. Jozef Minárik

Dňa 2. 2. 2008 „Fašiangovú zábavu“

JUDr. Imrich Kolpák
tajomník DHZ v Brusne

Zo života urbárskeho a pasienkového spoločenstva v Ondreji.

S myšlienkou založiť spoločenstvo sa podielníci urbárskych lesov a pasienkov v Ondreji zaoberali už dlhšie. Presnejšie obrisy budúceho spolku sa začali vytvárať v roku 2004. V máji toho roku sa sformoval prípravný výbor v zložení Silvester Dutka, Ivan Balko, Ján Gera, Jaroslav Lupták a Ing. Luboš Žabka. Na činnosť spojenú s vybavovaním potrebných dokladov sa členovia prípravného výboru poskladali zo svojich peňazí.

Ustanovujúce valné zhromaždenie sa uskutočnilo dňa 8. 10. 2005. Jeho hlavným poslaním bola voľba členov výboru, členov dozornej rady a odborného lesného hospodára. Za členov výboru boli zvolení

S. Dutka, I. Balko, J. Lupták, L. Žabka, J. Martiaková, P. Lihan (zástupca obce) a Ján Gera, ktorého neskôr výbor zvolil za predsedu spoločenstva. Za členov dozornej rady boli zvolení Ing. K. Bakoš – predseda a členovia T. Kostúr, J. Kliment. Odborným lesným hospodárom sa stal Ing. Stanislav Kohút s Predajnej. V decembri roku 2005 sa spoločenstvo prihlásilo do združenia vlastníkom spoločenstiev lesov Banskobystrického kraja.

Najdôležitejšou udalosťou nasledujúceho obdobia bolo fyzické odovzdanie majetku nášmu spoločenstvu Lesmi SR, OZ Slovenská Lupča. Získali sme lesné pozemky s rozlohou 294 ha. Okrem lesov vlastní spoločenstvo aj pasienky s rozlohou 104 ha.

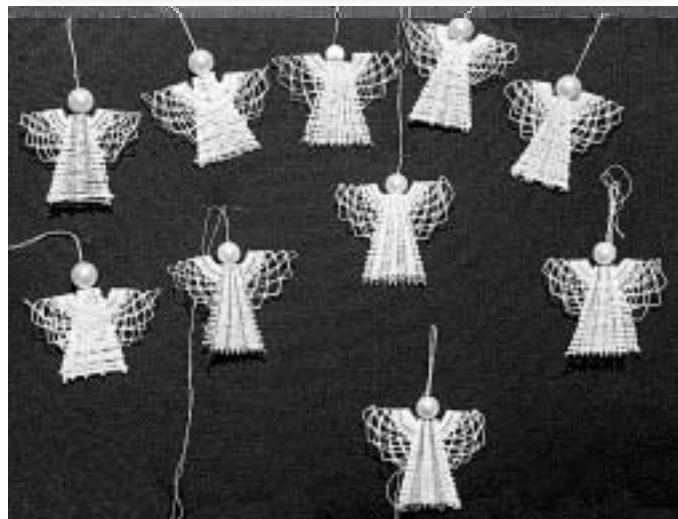
V prvom roku hospodárenia (rok 2006) sme vyťažili 750 m³ drevnej hmoty. Prvé dividendy boli podielnikom vyplatené v roku 2007 za predchádzajúci hospodársky rok. V júni roku 2007 sme kúpili auto značky Niva pre potreby spoločenstva. V tomto roku predpokladáme ešte lepšie hospodárske výsledky ako vlni a opäť počítame s vyplatením dividend.

Členovia výboru prajú všetkým občanom obce pokojné prežitie vianočných sviatkov a veľa úspechov v novom roku.

ČIPKÁRKY

Každý pondelok podvečer sa z jednej z miestností v Dome remesiel ozýva: „...prekřížiť, prehodiť, prekřížiť, prehodiť...“ Vysvetlenie je jednoduché – už druhý rok sa tu schádzajú ženy, ktorým učaroval svet jemnej paličkovanej čipky a upokojujúce zvonenie paličiek.

Vo Sv. Ondreji a v Brusne nemá výroba čipky tradíciu. Aj keď sme čipkári, naši predkovia sa zaoberali jej predajom, a nie výrobou. Rekonštrukcia notariátu na Dom remesiel nám vnukla myšlienku na využitie pekných priestorov a z iniciatívy Eleny Vaníkovej sme sa začali stretávať. Mnohé z nás boli úplné začiatočníčky, ale pod jej vedením sme pomaly vnikli do tajov spriadania nití. Už po necelých štyroch mesiacoch sme urobili malú výstavku paličkovanej čipky v rámci akcie „Čipkársko 2007“. Boli vystavené aj staršie práce žien, ktoré sa paličkovaním zaoberali skôr (Lubica Pikulová, Elena Vaníková, Edita Chamková). Výstavka mala celkom dobrý ohlas a nás to povzbudilo.

Je nás osem čipkárk: Elena Vaníková, Lubica Pikulová, Gitka Zázrivcová, Edita Chamková, Valika Plšková, Anka Karcelová, Lucka Chamková a Zuzana Lihanová. Rady medzi sebou privítame aj ďalšie „šikovné ruky“. Vymeníme si skúsenosti, vzory, navzájom sa podučíme, poradíme, možno trochu aj poklebetíme, ale hlavne urobíme niečo pekné pre potechu oka aj duše.

Takže: „...prekřížiť, prehodiť, prekřížiť, prehodiť...“

Zuzana Lihanová

Sv. Mikuláš

Dňa 6.12. 2007 pri príležitosti tradičného stretnutia s Mikulášom sa na farskom dvore uskutočnila tradičná akcia **“Príde k nám Mikuláš”**.

Toto podujatie bolo organizované Rodičovským združením pri materskej škole v Brusne. Detičky navštívil sv. Mikuláš, čert, gazda, ale nechýbal ani anjel. Všetkých spoločne priviezol koník na ozdobenom voze.

Detičky, ktoré sa na tomto podujatí zúčastnili, boli obdarované mikulášskym balíčkom. Poviem pravdu, mal čo robiť i čert, lebo nie všetky detičky sú počas roka poslušné, ako by mali byť. Ale myslím si, že sa to polepší.

Viete vlastne, kto to bol Mikuláš?

Mikuláš sa narodil okolo roku 280 a to pravdepodobne v Patare na južnom pobreží Malej Ázie. Bol synom bohatých, nábožných a veľkodušných rodičov, ktorí zomreli počas morovej epidémie. Majetok, ktorý zanechali, rozdal Mikuláš chudobným. Už v mladosti bol povestný pre svoju dobročinnosť, ktorá ešte vzrástla, keď sa stal biskupom v terajšom Turecku. Z jeho života sú známe epizódy. „Nepozorovane“ v noci trom chudobným dievčatám dal peniaze na veno, aby sa mohli slušne vydať. Tiež pomohol oslobodiť odsúdených na smrť, odvrátil od svojho mesta hlad, zachránil stroskotaných námorníkov.....

V podobe, ako sa tieto rozprávania zachytili, možno rozprávať a zaradiť ich medzi legendy celej svätej cirkvi.

O svätom Mikulášovi „biskupovi“ treba jednoznačne hovoriť, že to bola výnimočná osobnosť, ktorá „nepozorovane“ pomáhala ľuďom v ťažkej situácii.

Svätý Mikuláš zomrel 6. decembra roku 345 vo veku 65 rokov. Pochovali ho v mýrskom kostole, kde boli uložené jeho telesné pozostatky. Na záver chcem poďakovať všetkým občanom obce Brusno, ktorí sa podieľali na príprave tohto tradičného podujatia – oslávenia sv. Mikuláša. Zvlášť ďakujem pánovi T. Hornyakovi ml. za zapožičanie koníka a voza.

*Článok: P. Hudák
Foto: P. Hudák, M. Šanko*

Turistický oddiel ONDROBRUS

Všeobecné záväzné nariadenie obce Brusno č. 48/2005 o podmienkach poskytovania dotácie z rozpočtu obce

Ahojte Brusňania!

Blíži sa koniec roka a to je čas bilancovania. Aj my, turisti, sa vám chceme pochváliť a podeliť sa so zážitkami z túr, ktorých bolo tento rok okolo dvadsať.

Každý turista by mal dobre poznať najmä svoje okolie, preto sme veľakrát robili túry do blízkych dolín v okolí obce, napr. Čierna dolina, Valachovo, Vysoká, no prešli sme i Málusku, Skalku nad Breznom, vrch Chvatimech – chata Bernardín.

10. júna 2007 - Veľká Chochuľa, Prašivá, Hiadelské sedlo: Každý, kto bol na tejto 9-hodinovej túre, mal stiesnený pocit z čerstvých medvedích stôp, ktorých tam bolo neúrekom.

Tisovec – Hradová: Tisovec leží pri sútoku Furmanca a Rimavy. Obkolesujú ho výbežky Veporských, Klenovských vrchov a Muránskej planiny. Zo stanice sa turisti hneď vybrali na Hradovú (887 m n.m.). Zo začiatku bola nenáročná túra, no pri vrchole sa objavili reťaze a úzke prechody popri skalách. Na Hradovej sa nachádza niekoľko jaskýň. Dajú sa tam vidieť aj zvyšky starého hradu. Lokalita Hradová je od roku 1984 vyhlásená za štátnu prírodnú rezerváciu.

13. mája 2007 – Ďumbier: Plánovaná túra na Poludnicu sa predčasne ukončila na Čertovici, pokazil sa autobus. Cieľom náhradnej túry sa stal Ďumbier. Výstup sa začal v sedle Čertovica, odkiaľ nás strmý chodník viedol na Lajštroch, z ktorého je krásny výhľad na Beňušku a Vysoké Tatry. Pri obdivovaní prírody v nádhernom slnečnom počasí s inverziou sme sa dostali ku Chate generála M. R. Štefánika. Po krátkom odдыхu a občerstvení naše kroky smerovali na najvyšší končiar Nízkyh Tatier – Ďumbier (2045 m n.m.). Odmenu za výstup bol slovenský dvojramenný kríž a úžasný výhľad na vrchy a doliny Západných Tatier, Vysokých Tatier, Nízkyh Tatier a Slovenského rudohoria.

20. mája 2007 – Zádielska tiesňava – Turniansky hrad: Zo Zádielu sa išlo asfaltovou cestou do rokliny, ktorú lemovali skalné bralá a zurčiaci potok. V Zádielskej chate sme sa zastavili na malé občerstvenie a pokračovali na Krkavčie skaly, z ktorých turisti obdivovali skalné zrúy lemujúce Zádielsku dolinu. Náhorná plošina poskytovala nádherné výhľady. Pokračovali sme náučným chodníkom cez rozkvitnuté lúky, z ktorých bolo vidieť Turniansky hrad. Zostup a následný výstup k nemu škrapovitými (skalnými) poliami dal veru poriadne zabráť našim nohám. Po prezretí zrúcaniny hradu zo 14. storočia sme zostúpili do Turne nad Bodvou.

17. júna 2007 – Kriváň: Zamračené Tatry hneď od rána sledovali Brusňania, ako odhodlane kráčajú z Troch studničiek cez Grúnik – Priehybu – Malý Kriváň – Daxnerovo sedlo na Kriváň (2494 m n.m.). Kriváň je výrazný vrch – prvý pri pohľade na Vysoké Tatry od juhozápadu. Vracali sme sa cez Pavlov chrbát Furkotskou dolinou na Štrbské Pleso.

1. júla 2007 – Svätý Anton – Sitno – Banská Štiavnica: Naše prvé kroky viedli do Svätého Antona – barokového kaštieľa, v ktorom je historická expozícia a poľovnícke múzeum, kde je viac ako 2000 trofejí poľovnej zveri. Obdivovali sme aj rozsiahly park. Kaštieľ dal na mieste hradu spomínaného v 15. storočí postaviť v r. 1744–1751 generál cisárskych vojsk A.J. Koháry. Odtiaľ naša cesta viedla na Počúvadlo, z ktorého nás náučný chodník doviedol na Sitno (1009 m n.m.). Výhľad na okolie bol výborný z tamojšej vyhládokovej veže. Na nižšom výbežku Sitna – Sitienci, sme obdivovali zrúcaniny hradu lúpežného rytiera zo 16. storočia. Po zostupe na Počúvadlo si niektorí z nás dokonca aj zaplávali.

Banská Štiavnica leží v Štiavnických vrchoch, ktoré sú najväčším sopečným pohorím na Slovensku. Prezreli sme si Trojičné námestie, Súsošie Svätej Trojice – postavili ho v r. 1764 na pamäť veľkej morovej epidémie. V jadre B. Štiavnice, vyhlásenom za mestskú pamiatkovú rezerváciu, sa nachádza viac ako 360 umelecko-historických pamiatok.

15. júla 2007 – Poludnica (1548 m n.m.): Liptovský Ján nás privítal slnečným dňom. Kráčali a potili sme sa najprv hore zjazdovkou, potom ešte cca 2 hodiny hore na Poludnicu, ale pohľad, ktorý sa nám naskytl

na Liptov, Tatry, Fatru, Kráľovu hoľu, bol očarujúci. Cestu nadol lemovalo mnoho otvorov v skalách.

22. júla 2007 – Vysoké Tatry – Jahňací štít: Zo zástavky Biela Voda sme sa za slnečného počasia vydali zdolať ďalší tatranský štít. Náš prvý oddych bol na Brnčalovej chate pri Zelenom plese a po ňom nás čakal najťažší cieľ – Jahňací štít. Slniečko pripekalo a nám sa do strmého svahu kráčalo ťažko, no chuť stať na štíte prekonala únavu. Z chodníka sa naskytl pohľad na stáda kamzíkov pasúcich sa len pár metrov od nás. Pod hrebeňom sme zdolali reťaze, prešli cez skalné rebro stúpajúc hore na južný hrebeň a cez sutinový terén až na vrchol. Jahňací štít (2230 m n.m.) je uzlovým bodom štyroch horských hrebeňov a zároveň posledným štítom východnej časti Vysokých Tatier.

Oddych pred Brnčalovou chatou

5. augusta 2007 – Slovenský raj – Tomášovský výhľad – Závojevý vodopád – Klauzy: Zo Spišských Tomášoviec viedla naša túra popri Bielom potoku na Tomášovský výhľad, odtiaľ na Závojevý vodopád, kde si mnohí vyskúšali svoju odvahu pri prechode po vysokých rebríkoch. Následnou zastávkou boli Klauzy s vodnou nádržou – tajchom. Odtiaľ sme prešli chodníkom do Čingova.

19. augusta 2007 – Rysy: Zo Štrbského plesa sme vykročili na Popradské pleso, odkiaľ niektorí z turistov vzali zásoby na chatu (mlieko, kapustu) a vydali sa na náročnú túru. Trasa viedla popri Zábích plesách a ťažkým úsekom zaisteným reťazami. Na pravé poludnie nás privítala Chata pod Rysmi, kde sme za donesené zásoby dostali chutný bylinkový čaj. Chvilka odдыхu a už nás čakala posledná etapa výstupu na Rysy (2499 m n.m.). Tento dvojrcholový štít nám poskytl krásne výhľady na končiare Vysokých Tatier a dve poľské plesá Czarny staw a Morskie oko.

22. augusta 2007 – Tatranská Javorina – Zadné Medodoly – Kopské sedlo: Z Tatranskej Javoriny sme prešli udržiavaným chodníkom cez Zadné Medodoly do Kopského sedla (1778 m n.m.). Odtiaľ na nám naskytl pohľad na náš nedávno zdolaný Jahňací štít. Ďalej naša cesta viedla k dvom plesám (Veľkému a Malému Bielemu plesu), odtiaľ ku chate Plesnivec a dolinou Siedmich prameňov do Tatranskej Kotliny.

16. septembra 2007 – Jánošíkove diery – Veľký Rozsutec: Jedna z najkrajších túr, ktorá sa začala v dedinke Biely Potok. Prešli sme kaňonmi Nových a Horných diery až do sedla Medzizrosutec s krásnym výhľadom na Malý a Veľký Rozsutec. Naším cieľom sa stal Veľký Rozsutec (1609 m n.m.). Z Rozsutca sme zišli do sedla Medziholie, z ktorého bolo pekne vidieť vrch Chlieb. Pomaly sme zišli do Štefanovej.

7. októbra 2007 – Dunajec – Tri koruny – Červený Kláštor: V Pltnci nás privítalo zamračené počasie a veľká hmla. 22 turistov zostalo čakať na plavbu plťami, 12 z nás išlo na poľskú stranu – na Trzy Korony. Túra bola nenáročná, chodníky na poľskej strane boli výborne značené a po zaplatení poplatku (40 Sk) sme vyšli na rozhľadňu. Hmla síce na chvíľu ustúpila, ale predsa to nebol ideálny výhľad. Ten sa nám naskytl, až keď sa obe skupiny turistov opäť zišli v múzeu Červenom Kláštore. Je to jeden z najznámejších kláštorov na území Slovenska, ktorého história je zviazaná s pôsobením mníšskych rádov kartuziánov (1320 – 1567) a kamaldulov (1711 – 1782) a známeho „lietajúceho mnícha“ Cypriána.

Tak to bol v skratke náš turistický rok 2007, v ktorom sme takmer pri každej túre mali šťastie na dobré počasie (vieme vyberať termíny). Nie vždy sa nám však pošťastilo zaplniť autobus, čo nás však ani raz neodradilo od našich plánov. Na záver už len veľké poďakovanie našim pánom šoférom a naša obvyklá výzva:

Príďte medzi nás!

„ Ježiš z bronzu“

Dovoľte, aby som informoval občanov Brusna a širokú verejnosť, že v jedenástom mesiaci 2007 bol zrenovovaný „ Kríž Ježiša Krista „.

Kríž sa nachádza na Železničnej ulici a história hovorí: „Na česť a slávu Božiu! Venovali brusenský hasiči a štedrý darci roku 1932.“

Ježiš Kristus (bronz) bol počas druhej svetovej vojny natretý farbou pre znemožnenie odobratia materiálu nemeckými bojovníkmi.

Chcem teda v prvom rade **poďakovať** dobrovoľným občanom obce Brusno za prácu a bezplatnú pomoc pri renovácii. Taktiež **ďakujem** občanom za finančnú zbierku, ktorá pokryla náklady spojené s nákupom potrebného materiálu pri renovácii kríža.

„Nech im Pán Boh pomáha!“

Článok a foto: Peter Hudák

Už otvorené ... Net café – internetové služby

NETc@fé

BRUSNO

Vážení občania,
dovoľujem si Vás informovať, že spomenutá prevádzka sa nachádza v rodinnom dome Brusno č. 113 (radová výstavba na Železničnej ulici).

Internetová čítareň umožňuje služby:
internet, práca na PC, fotenie dokladov, scanovanie, faxovanie, predaj médií pre PC, predaj spotrebného materiálu pre PC. Možnosť zakúpenia kávy, čaju a nealko nápojov.

Otváracie hodiny:

pondelok – piatok 17,00 – 20,00 hod.

sobota – nedeľa 16,00 – 20,00 hod.

V prípade potreby mimo otváracích hodín prosím zvonit na číslo rod. domu č. 113.

Radi budete obslužení, teším sa na stretnutie.

Majiteľ Net – café Brusno

Volejbalový turnaj v Ľubietovej

Dňa 4. 8. 2007 sa naše družstvo mužov z OVK Brusno zúčastnilo na volejbalovom turnaji o putovný pohár starostu obce Ľubietová. Za účasti 17 družstiev sa naši volejbalisti dostali až do finále. Hralo sa na dva sety, pričom set končil dosiahnutím 15. bodu. Vo viacerých družstvách nastúpili volejbalisti či volejbalistky, ktorí hrajú alebo hrali v najvyšších volejbalových súťažiach. Po troch víťazných stretnutiach v základnej skupine sme postúpili do finále, kde sme dvakrát remizovali a jeden zápas prehrali s víťazom turnaja.

Skupina D

OVK Brusno – Prask Podlavice	2:0	(15:14, 15:6)
OVK Brusno – Citrus	2:0	(15:7, 15:11)
OVK Brusno – 3 Skáč	2:0	(15:8, 15:11)

Finále

Vjagra – Elahop	1:1	(14:15, 15:9)
Bossanoha – OVK Brusno	2:0	(15:11, 15:9)

OVK Brusno – Elahop	1:1	(15:11, 8:15)
Vjagra – Bossanoha	0:2	(14:15, 10:15)
OVK Brusno – Vjagra	1:1	(15:11, 13:15)
Bossanoha – Elahop	2:0	(15:10, 15:11)

Výsledky pripravili na záver zaujímavé rozuzlenie. Víťazstvo Bossanohy bolo jasné, pretože zvíťazila vo všetkých stretnutiach. Ďalšie 3 družstvá remizovali v dvoch stretnutiach a mali aj zhodné skóre zo setov v pomere 2 : 4. O poradí teda rozhodovali body zo vzájomných stretnutí. Organizátor však nesprávne vyhodnotil družstvá na 3. a 4. mieste. Preto OVK Brusno požiadalo organizátora po ukončení turnaja o prepočítanie výsledkov. Doposiaľ platia výsledky z oficiálneho vyhodnotenia turnaja.

Konečné poradie

1. Bossanoha	3	3		6	6:0		
2. Vjagra	3	0	2	1	2	2:4	1,057
3. Elahop	3	0	2	1	2	2:4	0,961
4. OVK Brusno	3	0	2	1	2	2:4	0,980

Za tabuľkou nasledujúce údaje: počet stretnutí, výhra, remíza, prehra, počet bodov, sety, body medzi družstvami na 2 - 4 mieste, pomer bodov. Zmení organizátor oficiálne výsledky ?

OVK Brusno reprezentovali:

M. Bakoš, M. Ďuriančík, P. Húska, A. Kliment, I. Kočan, M. Leitner, L. Padúch, P. Tišťan, Tréner: J. Petrik

JUDr. Imrich Kolpák

Údaje od 1. 5. 2007 – do 1. 12. 2007

Narodili sa...

Alex Hlúšek
Karolína Zaveráková
Adrián Lehocký
Rebeka Rusnáková
Marko Šimeček
Tomáš Plavec

Údaje od 1. 5. 2007 – do 1. 12. 2007

Opustili nás...

Ján Šteller
Berdardína Tatáriková
Margita Ďuriančíková
Igor Lipka

Mária Ivicová
Emil Pavelka
Anna Balková
Ján Koválik
Jarolím Šnírer
Tibor Hornyak
Gizela Bellušová
Helena Mraznicová